

LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SAJŪDŽIO TARYBOS 1949 M. VASARIO 16 D. DEKLARACIJA

ŠEŠIADEŠIMTMEČIUI
ARTĖJANTA. Ramanauskaitė-
Skokauskienė

1949 m. vasario 2d. Žemaitijoje prasidėjo visos Lietuvos vyriausių partizanų vadų suvažiavimas. Daug žymių įvykių, svarbių datų yra mūsų tautos ir valstybės istorijoje. Tarp jų - ir 1949-jų metų Vasario 16-oji, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) Tarybos Deklaracijos pasirašymo diena. Ši Deklaracija visuomet turėtų priminti mūsų tautos pasiryžimą siekti Laisvės, troškimą kurti demokratinius, konstitucinius principais pagrįstą nepriklausomą Lietuvos gyvenimą.

Sovietinės okupacijos metais apie LLKS Deklaraciją, buvo visiškai nutylima. Užaugo ištisa karta nieko nežinanti apie šį istorinį įvykį. Tyloje žinojimas neatsiranda. Atkūrus Lietuvoje Nepriklausomybę, pamažu atsiveria šis mūsų tautos istorijos lapas.

1999 metais Lietuvos Respublikos Seimas, įvertindamas LLKS Tarybos 1949-jų metų vasario 16-sios Deklaracijos reikšmę Lietuvos valstybės tęstinumui, priėmė Lietuvos respublikos įstatymą, kuriuo suteikė šiai Deklaracijai Lietuvos valstybės teisės akto statusą, o LLKS Tarybą pripažino vienintele teisėta valdžia okupuotos Lietuvos teritorijoje, pripažino jos organizuoto pasipriešinimo teisėtumą.

2009 metais vasario 16 dieną sukanka 60 metų nuo šios Deklaracijos pasirašymo. Lietuvos Respublikos Seimas 2009 metais sausio 20 dieną priėmė nutarimą „Dėl 2009 metų paskelbimo Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio metais“. Skelbdamas šiuos metus Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio metais Lietuvos Respublikos Seimas dar kartą pažymėjo Deklaracijos reikšmę Lietuvos valstybės tęstinumui.

DAUG KANČIŲ MŪSŲ
TAUTA PATYRĖ
APSIGYNYMO KOVOSE

1944 metais, prasidėjus antrajai sovietinei okupacijai, aktyvioji Lietuvos visuomenės dalis buvo apsisprendusi ginčyti Lietuvos nepriklausomybę. Įžengus sovietų kariuomenei ir ją lydintiems NKVD daliniams į šalį, tą apsisprendimą dar labiau stiprino prasi-
dėjusios represijos, smurtas,

Jonas Žemaitis

Adolfas Ramanauskas

Aleksandras Grybinas

Petras Bartkus

Vytautas Gužas

Leonardas Grigonis

Juozas Šibaila

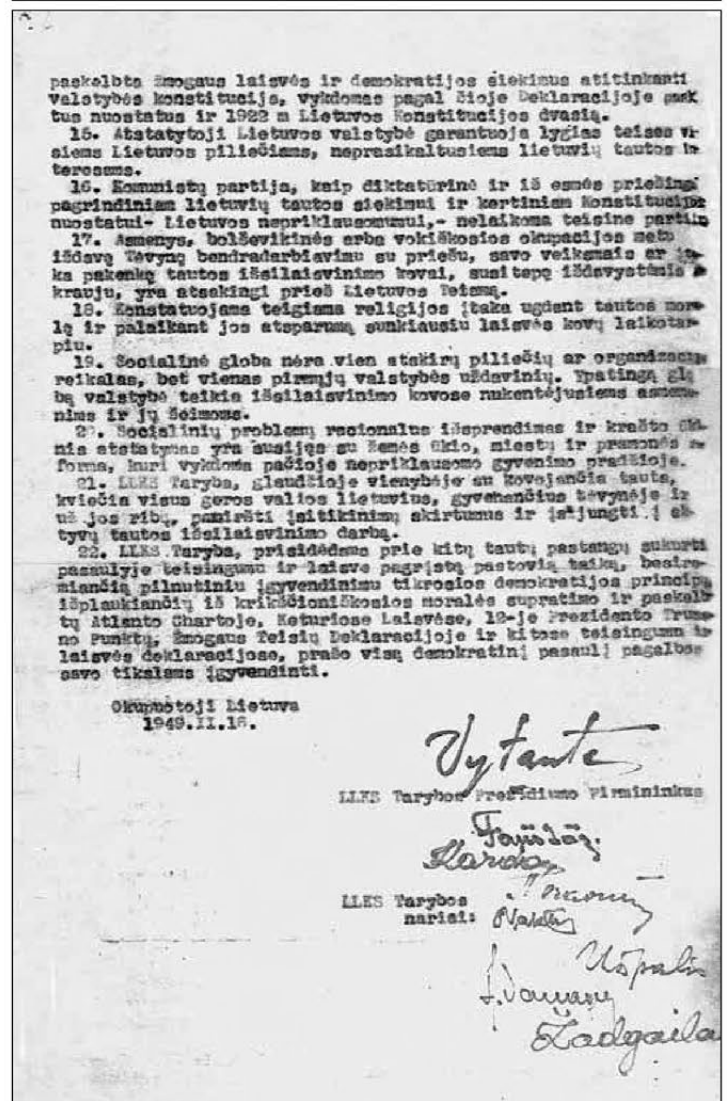
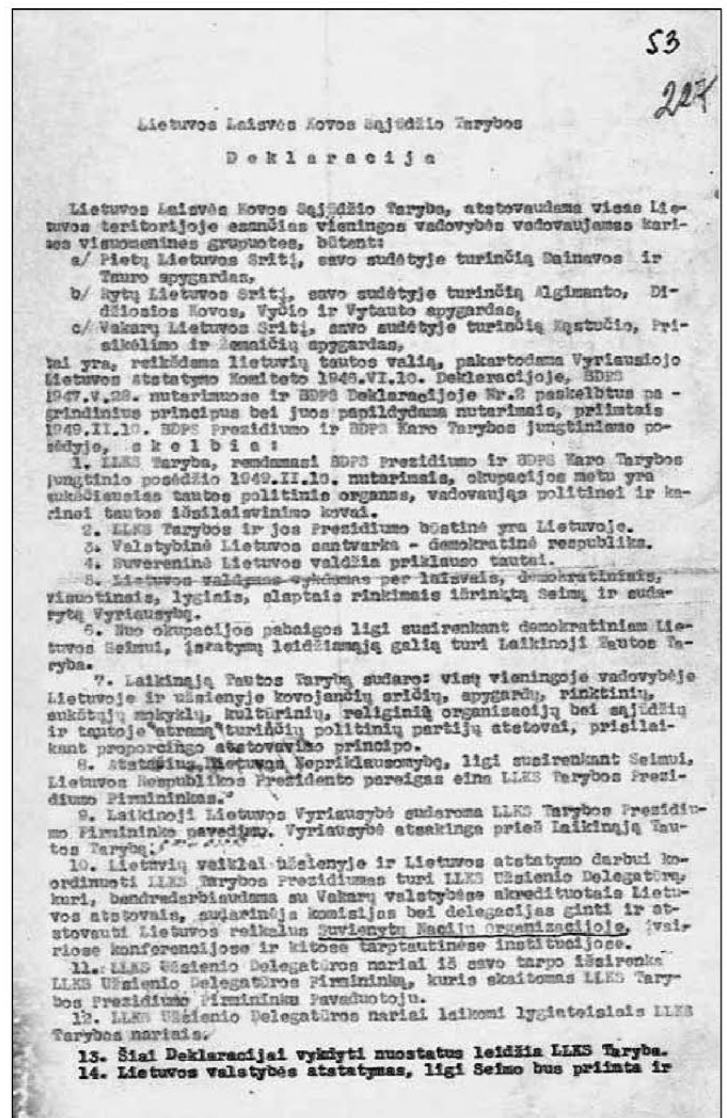
Bronius Liesys

prievartinė masinė mobilizacija į sovietinę kariuomenę. Tūkstančiai vyrų rinkosi Lietuvos miškuose ir pradėjo žūtutinę kovą už Lietuvos valstybės atkūrimą. Kaip teigia istorikai, jau 1945 m. Lietuvos miškuose, buvo apie 30 tūkstančių partizanų. Formavosi dideli partizanų būriai, kartais net iki 200 vyrų. Mūšiai su sovietine kariuomene vyko kaip reguliariųjų kariuomenių susirėmimai. Stichiškai kilęs pasipriešinimas greitai formavosi į teritorinių principu pagrįstą struktūrą. Lietuvos partizanai,

tęsdami Lietuvos kariuomenės tradicijas, veikė kaip karinė struktūra.

Visoje Lietuvoje iki 1948 metų buvo sudarytos trys sritys, kurių kiekvienoje buvo apygardos. Apygardose – rinktinės, būriai. Struktūriniai padaliniai turėjo jiems pavaldžius karinius štabus. Tarp pasitraukusių į mišką buvo daugiausiai žemdirbių, bet nemažai buvo ir kaimo bei miesto inteligentų, studentų, kariškių. Kariškiai paprastai tapdavo didesnių partizanų junginių vadais.

Daugelyje apygardų miško

Dokumento faksimilė

sąlygomis partizanai organizuodavo karinius mokymus. Baigusieji karinio parengimo kursus laikydavo egzaminus. Pagal tai buvo suteikiami ar keliami laipsniai.

Partizanai kūrė karinius

norminius dokumentus, kuriais siekė palaikyti drausmę, teisėtumą. Partizanų junginių vadai iš kovotojų reikalavo laikytis karinės drausmės, nustatytų elgesio normų. Stodami į

(Nukelta į 4 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Sunkią Lietuvos ekonomikos būklę ir būdus, kaip ją palengvinti, prezidentas Valdas Adamkus aptarė su premjeru Andriumi Kubiliumi. Prezidentas V. Adamkus teigiamai įvertino Vyriausybės pastangas taisyti padarytas klaidas ir pasiūlė atidžiai sekti valstybės biudžeto būklę bei gerinti sąlygas verslui. A. Kubilius užtikrino, jog ekonomikos gaivinimo planai artimiausiems dvejiems metams yra žinomi.

191,5 mln. litų už du 25 metų senumo laivus Didžiąjai Britanijai nepagailėjęs buvęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas pateikė savo versiją, kodėl Latvija ir Estija panašius laivus įsigijo pigiau nei Lietuva. Pasak įtakingo socdemų veikėjo, Lietuva sau kelia aukštesnius reikalavimus nei latviai ar estai. Laikraštis *Respublika* atskleidė, kokius minų ieškojimo laivus perka Lietuva ir juos palygino su analogiškais laivais, kuriuos įsigijo kitos dvi Baltijos valstybės - Latvija ir Estija. Paaiškėjo, kad buvęs Krašto apsaugos ministerijos (KAM) vadovas J. Olekas kartu su savo pavaldiniais laivus įsigijo brangiausiai. Buvusio krašto apsaugos ministro Juozo Oleko palaiminimas pirkti du senus britų laivus jau patraukė Valstybės kontrolės auditorių ir Seimo Audito komiteto vadovybės dėmesį.

Lietuvoje yra 222 institutai. Pagal šį skaičių šalies gyventojai turėtų būti protingiausi pasaulyje. Tačiau, ko gero, pasaulis lietuvių laiko kvailiais. Institutai maitinami šimtais milijonų mokėsių mokėtojų litų, tik jokio mokslo "negamina". Įdomiausia tai, kad dalis institutų dubliuoja vieni kitų ar valstybinių įstaigų funkcijas. Pavyzdžiui, psichologinių institutų yra kone 10: Vadybos ir psichologijos, Humanistinės ir egzistencinės psichologijos, Psichologijos, Egzistencinės psichoterapijos, Transpersonalinės psichologijos ir kiti. "Kam reikia tiek institutų, kam reikia tiek aukštųjų mokyklų? Vien kolegijų ir universitetų - 50. Gyventojų - tik 3,4 mln., o sistema tokia milžiniška. Rašiau kreipimąsi prezidentui, premjerui, Seimo pirmininkui ir išdėsciau universiteto poziciją. Reikia pradėti nuo studijų programų, kurių yra daugiau nei 1000, analizės, ir tada optimizuoti sistemą", - sako Vilniaus universiteto rektorius, akademikas, prof., habil. dr. Benediktas Juodka.

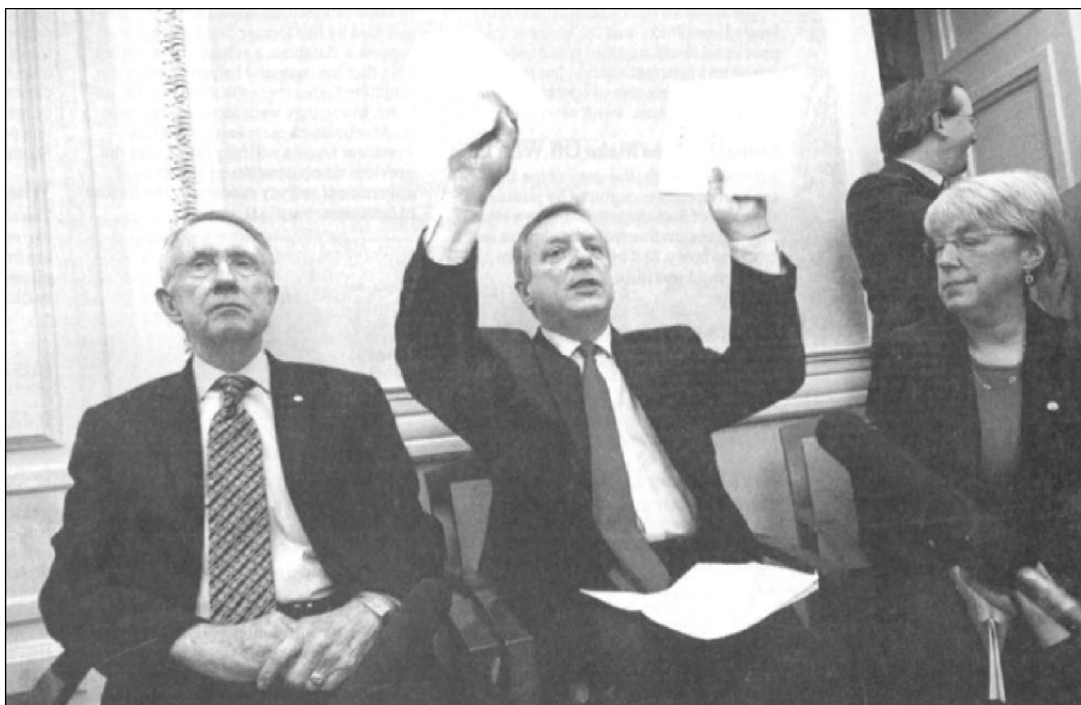
Valstybinės televizijos laidoje Seimo pirmininkas Arūnas Valinskas ekspremjerą Gediminą Kirklį pavadino melagiu. "Eidamas į politiką nujaučiau, kad valstybės viduje yra blogai, bet kad taip blogai - niekada negalvojau. Blogio įvardijimas sukėlė puolimą prieš nesisteminius, t.y. nevaldomus naujai iškeptus politikus, kuriems vadovauti tenka man. Sistema putoja. Puolama iš visų pusių, bet aš nepasiduosiu ir kovosiu iki galo", - sakė laikraščiu *Respublika* Seimo pirmininkas.

"Patikėkit, kad man ne juokais pikta, jog tie, kurie dar bando revizuoti Seimo rinkimų rezultatus, naudojasi visomis priemonėmis, kenkdamai valstybei ir jos piliečiams. A. Valinsko buvimas ar nebuvimas viename ar kitame poste neišspręs Lietuvos problemų. Blaiviai mąstantys žmonės supras, kad tikrąsias problemas gali garsiai kelti tik nesisteminiai žmonės, kurie nėra niekam skolingi. Mūsų partija į rinkimus ėjo už savus. Todėl žeminantys mane ir partiją ištis žemina tik Lietuvos žmonės. Oponentai bando išprovokuoti pirmalaikius rinkimus arba išardyti mūsų koaliciją. Kokia TPP dabar būtų gera, jeigu būtų nuėjusi kartu su socialdemokratais! Bet esame labai blogi, nes socialdemokratams tapome rakštimi tam tikroje vietoje. Todėl kairieji ir stengiasi peržaisti rinkimų situaciją tam pasitelkdamai net melą", - tvirtina A. Valinskas interviu *Respublikai*.

LGITC

Vokietijos kanclerė A. Merkel ir Prancūzijos prez. N. Sarkozy prieš Ukrainos ir Gruzijos priėmimą į NATO ir Europos Sąjungą. AP

JAV Senate vyksta diskusijos dėl 900 milijonų dolerių ekonominio plano, kad būtų priimtas paskatinamasis įstatymas (Stimulus bill), už kurį pasisako demokratai, o respublikonai nori kai kurių pataisų. Senatorius Richard J. Durbin, iškėlęs to įstatymo puslapius, kurių yra 736 puslapiai, kalba Senate už įstatymo priėmimą be pataisų. Šalia jo Senato daugumos pirm. Harry Reid ir sen. Patty Murray. AP

PREZ. B. OBAMOS GYNYBAI EUROPOJE PRITARIA RUSIJA

Londonas, vasario 4 d. (Reuters). JAV prezidentas Barack Obama ketina pasiūlyti Rusijai sumažinti branduolinę ginkluotę 80 proc, rašo įtakingas Didžiosios Britanijos laikraštis *The Times*.

Tokį ambicingiausią ginkluotės mažinimo žingsnį vienai kartai ketina žengti ir JAV, kad abiejose šalyse liktų ne daugiau kaip po 1 tūkst. branduolių kovinių galvutėlių. Kaip tikimasi, vienas svarbiausių dalykų rengiantis šios deryboms dėl branduolinės ginkluotės sumažinimo bus tai, kad B. Obama peržiūrės ankstesnės JAV administracijos sprendimus įkurti Europoje Amerikos priešraketinės gynybos (PRG) sistemos įrenginius. Maskva kategoriškai nepritaria šiam JAV siūlymui, teigdama, jog amerikiečių PRG netoli Rusijos sienų kelia grėsmę jos saugumui.

2008 m. lapkričio pradžioje Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev pareiškė, kad Maskva įkurs Kaliningrado srityje raketų kompleksus „Iskander“,

kurie būtų atsvara JAV priešraketiniam skydui. Tačiau vėliau Rusija patikslino, kad apie „Iskander“ išdėstymą galima kalbėti tik kaip apie galimybę ir kad kompleksų kūrimo darbai dar nepradėti.

The Times žiniomis, B. Obama Baltuosiuose rūmuose turi įkurti ginkluotės neplatinimo įstaigą, kuri prižiūrėtų šias derybas ir kuriai turėtų vadovauti Gary Samore, sprendęs branduolinio ginklo neplatinimo klausimus Bill Clinton administracijoje. Už derybas bus atsakingas JAV valstybės departamentas, vadovaujamas šalies diplomatinės vadovės Hillary Clinton.

B. Obama žadėjo branduolinės ginkluotės mažinimą padaryti vienu savo prezidentavimo svarbiausių uždavinių, o pirmasis jo žingsnis bus atnaujinti derybas su Maskva dėl sutarties, kuri pakeistų gruodžio mėn. pasibaigiančią 1991 m. JAV ir Sovietų Sąjungos Strateginės puolamosios ginkluotės apribojimo sutartį (SGA-

1). Pagal tą sutartį abi šalys savo ginkluotę sumažino nuo maždaug 10 tūkst. iki 5 tūkst. branduolinio ginklo vienetų. Apie ketinimą parengti naują sutartį SGA-2 Rusijos žiniasklaida pranešė praėjusį gruodį, tačiau jokių konkrečių žinių apie jos numatomą turinį nebuvo.

Planus taip pat apsunkina Irano, kuris antradienį į orbitą paleido pirmąjį savo gamybos palydovą, branduolinės ambicijos ir Šiaurės Korėja, kuri rengiasi išbandyti tolimojo nuotolio balistinę raketą, kuri gali pasiekti Jungtines Valstijas.

B. Obama JAV ir Rusijos ginkluotės mažinimą laiko itin svarbiu siekiant įtikinti tokias šalis kaip Iranas nekurti branduolinių ginklų.

Tuo tarpu interviu AFP Rusijos vicepremieras Sergej Ivanov sakė, kad Rusija sveikina JAV prezidento B. Obama administracijos nuostatą dėl SGA-1 atnaujinimo. "Mes taip pat neabejotinai tam pasirengę", - sakė S. Ivanov.

RUSIJOS „DIDYSIS ŽAIDIMAS“

Vilnius, vasario 5 d. (Reuters). Pasiekusi, kad būtų uždaryta JAV karinė bazė Kirgizijoje, Rusija pradeda žaidimą, kurio tikslas - perdalyti įtakos sferas Centrinėje Azijoje ir Afganistane, mano specialistai. Maskva įtikino Kirgiziją uždaryti JAV aviacijos bazę Biškeke Manaso oro uoste mainais už Rusijos finansinę pagalbą ir daugiau kaip 2 mlrd. investicijas į šios šalies elektros energetiką.

Naujasis JAV prezidentas Barack Obama pasiryžęs peržiūrėti labiausiai kebliaus savo pirmtako George W. Bush užsienio politikos žingsnius - NATO plėtrą ir Amerikos

priešraketinės gynybos (PRG) sistemos dalių įkūrimą Rytų Europoje, tačiau ketina padidinti karinių dalinių skaičių Afganistane kovai su stiprėjančiais talibais.

Afganistano problemos suregulavimas gali būti vienas iš nedaugelio JAV ir Rusijos sąlyčio taškų. Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev jau žadėjo bendradarbiauti su Washington kovoje su neteisėta narkotikų prekyba ir pradedant tranzitu gabenti civilinius krovinius į Afganistaną.

Po teroro išpuolių JAV 2001 m. rugsėjo 11 d. Maskva mielai rėmė JAV kovoje su radikaliu afganų Talibano judė-

jimu, ir sutiko su tuo, kad būtų įkurtos Pentagono bazės Uzbekistane ir Kirgizijoje - šalyse, kur yra didelė religinio ekstremizmo grėsmė. Tačiau konfliktas Afganistane toli gražu dar nesureguliuotas, ir Maskva, norėdama nutraukti užsitęsusį JAV karių buvimą Centrinėje Azijoje, ketina susigrąžinti prarastas pozicijas regione.

D. Medvedev ir B. Obama numatė pirmąjį susitikimą Didžiojo dvidešimtuko susitikime Londone balandį, o prieš tai Rusijos ir JAV gynybos ir užsienio politikos žinybų vadovai apsvarstys dvišalius santykius ir, kaip manoma, Afganistanas bus svarbiausia tema.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PARTIZANAI TEBEVADINAMI BANDITAIŠ

Nepriklausomybė - mūsų tautos orumo ir vilties šventė. Už Vasario 16-ąją mus baudė, norėjo išbraukti iš mūsų sąmonės, iškreipiant tos šventės esmę. Ji buvo pavadinta net tautos nelaimės diena. Vietoj jos bandė įpiršti gruodžio 16-ąją, kuri esanti priimta 1940 vasarą, nes Tarybų Sąjungoje esą rugpjūčio 3 d. Lietuva tapusi neva tikrai nepriklausoma. Tačiau visos komunistų pastangos buvo veltui. Istorijos tiesa įveikė okupacijos išbandymus, laimėjo gėris, nes nepriklausomybė savaime yra didžiausia vertybė.

Vasario 16-osios pagrindu sukurtoji nepriklausomybė tapo gyvenimo tikrove. Sunkus tai buvo kelias. Milžiniškas kliūtis - karinės, diplomatinės ir politinės turėjo nugalėti nepriklausomybės tėvai 1918 metais. Komunistų partija, kuri tuo metu skelbė naująją valdžią, buvo pavaldi Maskvai. 1919 m. įvykusiame Rusijos bolševikų suvažiavime Lietuvos komunistai dalyvavo kaip jos dalis. Tad šis faktas parodo tikrąją gruodžio 16-osios prasmę. Tuo buvo siekiama prisijungimo prie Maskvos - nepriklausomybės likvidavimo.

Tačiau komunistų pagrindis veikė ir visais pirmosios nepriklausomybės metais. 1940 m. vasario 7 d. Lietuvos Užsienio reikalų ministras, tiesa, slapta, rašė Lietuvos pasiuntiniui dr. L. Natkevičiui Maskvoje, kad Lietuvos kariams užėmus Vilnių, lenkai sukėlė neramumus, o sovietų tankistai švaistėsi po Vilnių. "Pastaruoju laiku buvo susektos ir likviduotos dvi slaptos lenkų organizacijos. Sukvietus į Sovietų Sąjungos pasiuntinybę Kaune mūsų laikraštininkus ir kultūrininkus, vienas aukštas pareigūnas (*Tamstos žiniai: pats polpredas Pozdniakovas*) priekaištavo Lietuvos vyriausybei, kritikuodamas jos politiką Vilniaus krašte, kuri esanti per daug sentimentali, švelni, ir nurodydamas, kad, jei žiemos metu diversantai esą susimetę miestuose, tai pavasarį jie išeisią į miškus ir gali padaryti labai daug diversijos ir agresijos aktų, galinčių privesti net prie riaušių. Kalbamas pareigūnas davė aiškiai suprasti, kad tuo atsitikimu gali prireikti net Sovietų įguloms įsikišti tokioms riaušėms numalšinti.

Tamstai pavedame atkreipti SSSR Užsienio reikalų komisaro Molotovo dėmesį į panašių pareiškimų žalingumą, prašyti, kad būtų duotos aiškos ir griežtos instrukcijos nuo tokių pareiškimų susilaikyti, ir pažymėti 1.106, kad tokiems atsitikimams, kai be mūsų prašymo sovietų tankai buvo išvesti į gatvę, iš anksto būtų užkirstas kelias, jei bent pati Lietuvos vyriausybė kreiptųsi į Maskvos vyriausybę prašydama suteikti paramos. Prašoma išgauti iš SSSR vyriausybės aiškų patikinimą, kad jokiame jos pareigūnui Lietuvoje, kad ir pačiam aukščiausiam, nebus palikta teisė spręsti apie panašią paramą. Be to, nurodykite, kad panašios kalbos prieštarauja 1939 m. spalio 10 d. sutarties raidai ir dvasiai, kad jie, paplitę visuomenėje, sėja neapykantą ir drumsčia gerus abiejų valstybių santykius". Šį raštą pasirašė J. Urbšys, Lietuvos Užsienio reikalų ministras (*Sąjūdžio žinios, Nr. 69, 1989*).

O kaip šiandien? Buvusi ilgametė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė štai kaip kreipėsi į VSD vadovą: "Pastaruoju metu vis dažniau pastebima pavojainga tendencija, kada interneto

LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO DAINŲ ŠVENTĖ "AMŽIŲ SUTARTINĖ"

Lietuva - dainų šalis. Tokia ji laikoma nuo seno. Pirmieji metraščiai, dar neištarę Lietuvos vardo, bet paminėję baltų gentis, ir XIX-XX a. istoriniai šaltiniai, svetimšaliai keliauninkai ir savi atgimstančio tautinio sąjūdžio šviesuoliai atkreipė dėmesį į lietuvių tautos dainingumą bei jos gyvenimą nuolat palydinčios liaudies dainos grožį. Iki šiol tūkstantmetės dainos tebeskamba Lietuvos kaime, ir niekas kitas taip neperteikia lietuvių pasaulėjautos, kiek nostalgiško charakterio, subtilaus grožio ir gėrio suvokimo, kaip daina.

Nenuostabu, kad turime Dainų šventę. Ją simboliškai galima būtų prilyginti *karūnai*, telkiančiai ir vienijančiai visos šalies kuriančius žmones - dainininkus, šokėjus, instrumentinės muzikos atlikėjus, liaudies meistrus, aktorius, kompozitorius, rašytojus, choreografus, dailininkus, režisierius - mėgėjus ir profesionalius menininkus. Įžvelgiama ir Dainų šventės bei senųjų Graikijos olimpinių žaidynių dvasios, didingumo, masto paralelė.

Pirmoji Dainų šventė surengta 1924 m. Kaune, kur susirinko trys tūkstančiai dalyvių ir dešimt tūkstančių žiūrovų. Per 85 metus ji išaugo į įspūdingą kultūros sąjūdį.

Dainų šventė Lietuvoje surengiama kas ketveri metai. Jos programą sudaro pamatinės dalys - *Folkloro diena*, kurioje visa geografinė ir žanrinė įvairovė išsiskleidžia tradicinė kultūra, *Ansamblių vakaras*, teatralizuota, stilizuota forma pateikiantis liaudiško prado programą, *Šokių diena* - jos pagrindas profesionalių

choreografų sukurtos ir didelėje aikštėje gražiausius raštus išrašančios šokių kompozicijos ir *Dainų diena*, į vieną milžinišką chorą suburianti per 15 tūkstančių dainininkų, atliekančių harmonizuotas liaudies dainas, lietuvių profesionaliosios muzikos aukso fondo ir šiuolaikinių autorių vokalinę muziką. Išskirtinė jos ypatybė - dainavimas *a cappella*. Šventės programą papildo Liaudies meno paroda, nacionalinio instrumento - Kanklių popietė, pučiamųjų orkestrų koncertai ir parada, mėgėjų teatrų spektakliai, profesionaliosios kūrybos renginiai, šventės dalyvių eitynės. Ji nuolat atsinaujina.

Lietuvos, drauge su kaimyninių Baltijos šalių - Estijos, Latvijos, Dainų švenčių tradicija nuo 2003 metų tapo UNESCO pripažinta Pasaulio nematerialiosios kultūros paveldo vertybe.

Dainų šventė "Amžių sutartinė" yra 18-oji. Ji - neeilinė, nes, kaip visuotiniausia nacionalinės kultūros išraiška, pasirinkta svarbiausiu Lietuvos vardo Tūkstantmečio minėjimo akcentu. Šventės pavadinimas atspindi prigimtinių lietuvių tautos darnos jausmą -

žmonių tarpusavyje ir su juos supančia aplinka, gamta, - kuris bene tobuliausiai įsikūnijo senosiose unikaliuose lietuvių polifoninėse giesmėse - sutartinėse, kaip ir gebėjimą sutarti, kuris gelbėjo ją pačiuose sudėtingiausiuose valstybės istorijos skersvėjuose.

Liepos 1-6 dienomis Vilniuje ir Kaune vykiančiuose šventės renginiuose dalyvaus per 40 tūkstančių žmonių. Ji prasidės profesionaliosios kūrybos renginių ciklu, kuris simboliškai atkuria Lietuvos kelią nuo senosios baltiškosios iki šiuolaikinės vakarietiškosios kultūros. Folkloro diena skirta įvairialypei Žemės semantikai. Ansamblių vakaras ir Šokių diena atskleidžia cikliinio ir istorinio laiko tėkmę. Parengtos Moksleivių dainų dienos, modernizuoto folkloro, teatrų ir kitos naujos programos.

Šventės kulminacija - Dainų diena. Didžiulėje, specialiai pastatytoje Vingio parko estradoje 18 tūkstančių dalyvių dainuos gražiausias buvusių Dainų švenčių dainas ir naujus Tūkstantmečiui skirtus kūrinius.

Dalyvauti Dainų šventėje - didelis kiekvieno žmogaus, puoselėjančio nacionalinę kultūrą troškimas. Per šventę atskleidžia šalies esmę - dalyviai pasipuošia tautiniais rūbais, juos vienija daina ir šokis, pasididžiavimas savo valstybe. Nenusakomą emocinio bendrumo jausmą drauge su dalyviais išgyvena ir dešimteriopai daugiau į renginius skubančių, žiniasklaidos kanalais ją stebinčių žiūrovų - kone visa Lietuva.

Lietuvos liaudies kultūros centras

RUSIJA PRAŠO KIRGIZIJOS UŽDARYTI JAV KARINĘ BAZĘ

Maskva, vasario 3 d. (LRT). Rusija siūlo į Maskvą atvykusiam Kirgizijos prezidentui Kurmanbekui Bakijevui suteikti dideles finansines paskatas, jeigu jis sutiks uždaryti strateginę JAV oro pajėgų bazę, pranešė vienas Rusijos verslo dienraštis.

Pasak dienraščio *Kommersant*, Rusija siūlo daug išsiskoliusiai postsovietinei šaliai neat-

lygintinai skirti 150 mln. dolerių ir suteikti 300 mln. dolerių paskolą, taip pat daug investuoti į Kirgizijos ūkį, jeigu bus uždaryta šalyje veikianti JAV oro pajėgų bazė.

Kommersant citavo „deryboms artimą šaltinį“, kuris nurodė, kad Rusija „išskėlė griežtą sąlygą: užsitikrinus Rusijos finansinę pagalbą Kirgizija turė-

tų oficialiai paskelbti atsisakan-ti savo įsipareigojimų dislokuoti savo teritorijoje amerikiečių oro pajėgų bazę“.

Netoli Kirgizijos sostinės įsikūrusi Manaso oro pajėgų bazė, kurioje sutelkta daugiau nei 1 tūkst. užsienio karių, yra gyvybiškai svarbi aprūpinant Afganistane veikiančias JAV pajėgas, o per kelis ateinančius mėnesius jos svarba gali dar labiau padidėti. Rusijos pareigūnai jau seniai priešinas JAV karinių bazių kūrimui postkomunistinėse Centrinės Azijos respublikose. Maskva šį regioną laiko neginčijama savo įtakos zona nuo Sovietų Sąjungos laikų.

Kirgizijoje sklandė gandai, kad šalies vyriausybė gali pasiduoti Rusijos spaudimui ir uždaryti JAV bazę, nors Jungtinių Valstijų pareigūnai tvirtina, kad Maskva remia Vakarų šalių operacijas, kuriomis siekiama atkurti Afganistaną.

erdvėje atsiranda portalų, kuriuose skleidžiamas šmeižtas, neapykanta, sąmoningai klastojama Lietuvos istorija, niekinama Lietuvos valstybė." Kai Rusijos tinklalapiuose iškraipoma Lietuvos istorija - nebetenka stebėtis, tačiau kraupiausia, kai patys lietuviai stoja okupantų, išdavikų, mūsų istorijos klastotojų pusėn. Istoriko A. Bumblausko laidose per televiziją abejojama Vilniaus priklausymu Lietuvai, **pašiepiama Adolfo Šapokos istorija**, menkinami mūsų prezidentai, kunigaikščiai, karaliai ir tai daro rafinuotai, gudriai, manipuliudamas faktais. Yra ir daugiau klastingų faktų.

Nepriklausomybė yra nedaloma. Jokia kita data, kad ir kaip būtų neriamasi iš kailio, negali užimti tos vietos, kurią tautos sąmonėje ir atmintyje įgavo Vasario 16-oji.

S. Tūbėnas

(Atkelta iš 1 psl.)

LIETUVOS LAISVĖS...

partizanų gretas, būsimieji laisvės kovotojai duodavo priesaiką, kurią sulaužius grėsė laisvės kovos brolių teismas, o jei prasižengimas sunkus- karo lauko teismas.

Lietuvos partizanai atitiko tarptautinėje teisėje numatytus kariuomenei požymius – turėjo vadovybę, dėvėjo uniformas, ginklų nešiojo atvirai, laikėsi karo tradicijų. Jie buvo Lietuvos kariuomenė okupuotoje Lietuvoje. Dėvėdami karines uniformas su atitinkamais skiriamaisiais ženklais Laisvės kovotojai pabrėždavo, kad jie yra nepriklausomos Lietuvos gynėjai.

Partizanai kovojo už savo valstybę, kuri buvo sunaikinta ir prijungta prie SSRS. Jie atstovavo savo valstybę, nes buvo teisėti jos piliečiai. Partizanus aktyviai palaikė visuomenė.

Laisvės kovotojai okupacijai priešinosi ne tik ginklu, bet ir rašytiniu žodžiu. Per partizaninį karą Lietuvoje ėjo apie 60 pavadinimų periodinių leidinių ir apie 20 pavadinimų neperiodinių leidinių. Okupaciniams laikraščiams skleidžiant melą ir sovietinę propagandą, partizanų laikraščiai buvo vienintelis šaltinis iš kurio gyventojai sužinodavo apie tarptautinius įvykius, jie buvo vienintė spauda puoselėjanti tautinę kultūrą, tradicijas, ugdanti tėvynės meilę, pilietiškumą, dorovę.

Pagal pasipriešinimo dydį, bendrosios vadovybės kūrimo eigą, partizanų karinių formuočių centralizacijos ypatumus, partizaninio karo tyrinėtojai išskiria tris partizaninio karo etapus:

Pirmasis: 1944–1946 metai. Tai intensyviausios kovos, didžiausių kautynių su okupacine kariuomene metai. Partizanai miškuose telkėsi didelėmis būriais. Mažesniuose miesteliuose jie sunaikindavo okupacinės valdžios įstaigas, nuginkluodavo sribų būrius, išlaisvindavo suimtuosius, sunaikindavo mobilizacinius dokumentus, prievolių žiniaraščius. Šiais metais skaičiuojamos ir didžiausios aukos. 1944-1945 metais žuvo apie 10 tūkstančių partizanų. Tokios netektys vertė keisti kovos taktiką.

Antrasis partizaninio karo etapas: 1946–1948 metai. Tai laikotarpis kai imta vengti atvirų kautynių su daug gausesniais NKVD daliniais. Šiuo laikotarpiu partizanų būriai išsiskirstė mažesnėmis grupėmis. Vietoj stovyklų miškuose, įsirengė gerai užmaskuotus bunke-

rius. Šiuo laikotarpiu buvo ieškoma ryšių su vakarais, aktyviai kuriama bendra pasipriešinimo vadovybė. 1946 metais Tauro apygardoje buvo įsteigtas Vyriausiasis Lietuvos Atstatymo Komitetas (VLAK) – aukščiausioji politinė struktūra, vadovaujanti Lietuvos išlaisvinimo kovai okupuotos Lietuvos teritorijoje, ir Bendro Demokratinio Pasipriešinimo sąjūdis (BDPS) – Karinė ginkluoto pasipriešinimo struktūra, jungianti Lietuvos partizanų karines formuotes. Po keleto mėnesių įsteigtas ir vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų štabas, turėjęs vadovauti karinėms partizanų struktūroms. Tačiau partizanų siekiu sukurti bendrą vadovybę pasinaudojo MGB. Kilo areštų banga. Miškuose liko tik apie 4 tūkst. kovotojų. Tai buvo visiškai pasišventę laisvės kovai žmonės.

Trečiasis kovos etapas: 1948–1953 metai. Šiuo laikotarpiu, kai pasipriešinimas jau silpo ir tik apie 2 tūstančiai partizanų tęsė aktyvią kovą, pagrindžiui pavyko suvienyti kovojančios Lietuvos jėgas į vieningą organizaciją. Į tai buvo eita ilgai, visus tuos penkerius be galo sunkius laisvės kovos metus. Pagal aplinkybes keitėsi šio siekio įgyvendinimo taktika ir strategija, numatoma geografinė vieta. 1949-aisiais metais vasario 2-ją dieną Lietuvos partizanų vadai, atstovaujantys visas tuo metu Lietuvoje veikusias partizanų apygardas, susirinko Žemaitijoje, Balandiškių kaime, Stepono Sajaus sodyboje į savo suvažiavimą. Belangėje šios sodybos namo kamarėlėje partizanų vadai diskutavo, rengė dokumentus, sprendė valstybinius klausimus. Prasidėjus tose apylinkėse NKVD kariuomenės siautėjimui ir kilus įtarimams, kad suvažiavimui gali grėsti pavojus, vasario dešimtąją tęsti suvažiavimo darbo buvo persikelta į Minaičių kaimą, į Stanislovo Mikniaus sodyboje esantį. Prisikėlimo apygardos vado L. Grigonio- Užpalio bunkerį. Po klėtimi, žemėje išskatame bunkeryje, žibalinės lempos šviesoje, trūkstant oro, tykant mirtiniams pavojams partizanų vadai toliau tęsė suvažiavimo darbą.

Vasario 10 d. buvo pradėtas išplėstinis Bendro Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdžio prezidiumo ir Karo Tarybos jungtinis posėdis. Jame buvo įkurtas Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis (LLKS). Jis apjungė visas su okupantais kovojančias struktūras į vieningą pasipriešinimo organizaciją, sudarė vyriausiąją

Vakarų Lietuvos (Jūros) ir Pietų Lietuvos (Nemuno) partizanų sričių vadų susitikimas. Antroje eilėje (stovi) iš kairės: ketvirtas - Vakarų Lietuvos srities štabo viršininkas Vytautas Gužas-Kardas, penktas - Tauro apygardos vadas Aleksandras Grybinas-Faustas, septintas - Vakarų Lietuvos srities vadas Aleksandras Milaševičius-Ruonis, devintas - Pietų Lietuvos srities vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas, dešimtas - Kėstučio apygardos štabo viršininkas Robertas Gedvilas-Remigijus, vienuoliktas - Vakarų Lietuvos srities Agitacijos ir propagandos skyriaus viršininkas Antanas Liesys - Idenas. 1949 m. vasario 11 d.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro leidinio nuotr.

partizanų vadovybę – LLKS Tarybos Prezidiumą. **Prezidiumo Pirmininku tapo Jonas Žemaitis - Vytautas**, jo pirmuoju pavaduotoju - Adolfas Ramanauskas - Vanagas, tuo metu ėjęs Pietų Lietuvos srities vado pareigas, antruoju - Didžiosios kovos apygardos štabo viršininkas bei Algimanto ir Vytauto apygardų įgaliotinis Juozas Šibaila-Merainis, trečiuoju – Prisikėlimo apygardos vadas Leonas Grigonis-Užpalis.

Nuo vasario 11 dienos iki vasario 17 dienos vyko LLKS Tarybos posėdis. Jame buvo apsvarstyti 25 klausimai, tarp jų Sąjūdžio politinė programa, ginkluoto pasipriešinimo taktika, Sąjūdžio politinė, ideologinė, organizacinė ir kita veikla, LLKS statutas, partizanų uniformos, pareigų ir laipsnių ženklai, priimti kreipimaisi į Sąjūdžio dalyvius bei kitus Lietuvos gyventojus.

Vasario 16-ąją LLKS Tarybos posėdyje buvo priimta LLKS Sąjūdžio Tarybos Deklaracija. Joje buvo išdėstytos pagrindinės Sąjūdžio politinės programos nuostatos, nusakytas lietuvių tautos kovos esmė, ir būsimos demokratinės valstybės kūrimo modelis. Deklaracijoje konstatuota, kad (citata) „**LLKS Taryba okupacijos metu yra aukščiausias tautos organas vadovaujantis politinei ir karinei tautos išsilaisvinimo kovai, kad būtų atkurta nepriklausoma demokratinė, parlamentinė Lietuvos respublika**” (Citatos pabaiga) Deklaracija kartu su kitais LLKS suvažiavime priimtais dokumentais sudarė teisinį ir politinį ginkluoto pasipriešinimo pagrindą, suteikė Laisvės kovoms naują pobūdį, įteisino LLKS kaip visuotinio organizuoto ginkluoto pasiprie-

šinimo sovietinei okupacijai organizaciją, o jos Tarybą – kaip vienintelę teisėtą valdžią okupuotos Lietuvos teritorijoje.

Signatarai pasisakė už demokratinę respubliką, už tai, kad suvereninė Lietuvos valdžia priklausot tautai, už laisvą, demokratinę, visuotinę, lygią ir slaptą rinkimą į Seimą, lygių teisių visiems Lietuvos piliečiams, nepraskaitusiems lietuvių tautos interesams, garantavimą. Deklaracijoje aiškiai išreikšta būsima teisingumo vykdymo nuostata: laisvoje Lietuvoje – teisingumą galės vykdyti tik Lietuvos teismai. Socialinių problemų sprendimas dokumente įvardijamas kaip vienas pirmųjų sprendimų uždavinių nepriklausomoje Lietuvoje, nusakomas teisinių principų laikymas partijų veikloje. Politinė išmintis, valstybinis brandumas, nepalaužiamas tikėjimas laisvos Lietuvos ateitimi, kilnus įsipareigojimas laisvės ir demokratijos vertybėms atspindi signatarų pasirašytame istoriniame Deklaracijos dokumente nusakant ir užsienio politikos nuostatas. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos Deklaracija buvo okupuotos, bet nugalėtos lietuvių tautos Laisvės konstitucija.

Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949m. Vasario 16-sios Deklaraciją pasirašė aštuoni signatarai. Nė vienas jų nesulaukė laisvos Lietuvos.

Jonas Žemaitis – Vytautas, LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininkas. Sušaudytas 1954 m. vasario 24 d Maskvoje.

Adolfas Ramanauskas – Vanagas, LLKS Tarybos prezidiumo Pirmininko pirmasis pavaduotojas. Pietų Lietuvos srities vadas. Sušaudytas 1957 m. lapkričio 29d. Vilniuje.

Juozas Šibaila – Merainis, LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininko antrasis pavaduotojas. Didžiosios Kovos apygardos štabo viršininkas bei Algimanto ir Vytauto apygardų įgaliotinis. Žuvo 1953 m. vasario 11 d. Ramygalos valsčiuje.

Leonas Grigonis – Užpalis, LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininko trečiasis pavaduotojas. Prisikėlimo apygardos vadas. Žuvo 1950 m. liepos 22 d. Ariogalos apylinkėse.

Aleksandras Grybinas – Faustas, Tauro apygardos vadas. Žuvo 1949m. rugsėjo 28d. Šakių apskrityje.

Vytautas Gužas – Kardas, Vakarų Lietuvos srities štabo viršininkas. Žuvo 1949 m. birželio 19 d. Eržvilko valsčiuje.

Bronius Liesys – Naktis. Prisikėlimo apygardos štabo viršininkas. Žuvo 1949 m. rugpjūčio 13d. Radviliškio rajone.

Petras Bartkus – Žadgaila. LLKS Prezidiumo sekretorius. Žuvo 1949 m. rugpjūčio 13 d. Radviliškio rajone

Pasirinkę viltį, pasiryžimą ir narsą, jie atidavė savo gyvybes už mūsų laisvę, tikėdami, kad Lietuva bus laisva, bus teisinga, didi ir ori. Deklaracijos signatarų, ir jų vadovautos kovos bendražygių laisvės siekis išsipildė. Gyvendami laisvoje Tėvynėje, mes turime pateisinti jų tikėjimą dėl Lietuvos ateities savo kasdieniais darbais, meile Tėvynei, meile vieni kitiems, pasiryžimu protingai spręsti šių dienų iššūkius.

Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė yra Lietuvos Seimo narė, LLKS Tarybos 1949m. Vasario 16- sios Deklaracijos signataro Adolfo Ramanauskos-Vanago dukra, TS-LKD narė

LIETUVA IR PASAULIS

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peter Stephan Zurbruggen baigė diplomatinę misiją Baltijos šalyse. Arkivyskupas P.S. Zurbruggen savo tarnystę tęs Austrijoje. Sausio 23 d. vykusiam Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenariniame posėdyje Apaštališkasis nuncijus padėkojo vyskupams už gražų ir turiningą bendradarbiavimą, išreiškė dėkingumą kunigams, vienuoliams ir vienuolėms, seminarijų auklėtiniams ir visiems tikintiesiems. Šventojo Sosto atstovas arkivyskupas P.S. Zurbruggen apaštaliniu nuncijumi Lietuvoje buvo paskirtas 2001 m. spalio 25 d., į Lietuvą jis atvyko 2002 m. vasario 14 d. Nuncijus rezidavo Vilniuje įsikūrusioje apaštalinėje nunciatūroje. Tas pats apaštališkasis nuncijus atstovavo Šventajam Sostui Estijoje ir Latvijoje. Diplomatiniai santykiai tarp Lietuvos ir Šventojo Sosto oficialiai buvo atkurti 1991 m. rugpjūčio 30 d.

Vasario 15 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje (po vidudienio mišių) bus minimos Lietuvos Nepriklausomybės akto 91-osios bei Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos 60-osios metinės. Renginio adresas: Šv. Kazimiero bažnyčia, 21 the Oval, Hackney Rd., London E2 9DT.

Vasario 20 d. - kovo 16 d. PureGallery Lietuvos ambasadoje Londone pristato trijų jaunųjų menininkų - fotografo Roko Darulio, tapytojo Ernesto Zacharevic bei vaizdo instaliacijų kūrėjos Marijos Dabrisiutės darbų parodą "Portretai. Londonas". Visi jie studijuoja menus Londono Middlesex universitete.

Vasario 26 d. - LR ambasada Londone organizuoja Lietuvos dieną Belfaste, Šiaurės Airijoje. Šį sykį organizuojami renginiai bus skiriami skleisti žinią apie Lietuvos vardo tūkstantmetį bei Vilnių - Europos kultūros sostinę. Šia proga Belfasto miesto mero būstinėje vyks spaudos konferencija, bus surengtas lietuvių pianistės Evelinos Pužaitės rečitalis bei priėmimas vakaro svečiams. Vakaro programa organizuojama bendradarbiaujant Garbės konsului Šiaurės Airijoje, Belfasto miesto merijai, LR ambasadai Londone, LR ambasados Kultūros atstovui bei Lietuvos turizmo informacijos biurui Londone.

Lietuva ir Sovietų Sąjungos žlugimas (Lithuania and the Collapse of the USSR) filmas, kurį sukūrė Jonas Mekas, pradėtas rodyti vasario 6 d. Manhattan, New York, 32-34 Second Ave., East Village. Filmas tęsiasi 4 val. 46 min. keturiose dalyse. Dokumentiniame filme yra Gorbačiovo, Busho ir Vytauto Landsbergio vaizdai.

Miuncheno saugumo politikos konferencijoje dalyvaujantis Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas vasario 6 d. su NATO generaliniu sekretoriumi Jaap de Hoop Scheffer aptarė esminius Lietuvai saugumo klausimus - oro erdvės misijos ateitį, dalyvavimą NATO misijose ir operacijose. Taip pat kalbėta apie Gruzijos ir Ukrainos vykdomas reformas, siekiant suartėti su NATO. NATO generalinis sekretorius J.de Hoop Scheffer padėkojo už Lietuvos indėlį į Afganistano Goro provincijos atkūrimą ir informavo, kad ši pavasarį planuoja aplankyti Lietuvos vadovaujamą Goro provincijos atkūrimo grupę. Kalbant apie NATO oro policijos misiją Baltijos valstybėse, NATO generalinis sekretorius išreiškė aiškią nuomonę, kad ši misija turi būti tęsiama. Susitikime taip pat kalbėta apie pasirengimą jubiliejiniam sąjungos viršūnių susitikimui.

VYŠNIŲ ŽYDĖJIMO FESTIVALIS VAŠINGTONE

Kovo 29 - balandžio 4 dienomis Vašingtone vyks kasmetinis vyšnių žydėjimo festivalis. Festivalis rengiamas nuo 1949 metų, jis simbolizuoja Japonijos ir JAV draugystę. Tradiciškai festivalyje dalyvauja visų JAV valstijų ir užsienio šalių ambasadų atstovės (princesės), kurios atrenkamos į festivalį už pasiekimus mokslo srityje, dalyvavimą pilietinėje, socialinėje ir tarptautinėje veikloje.

Festivalio dalyvės paprastai lankosi JAV valdžios institucijose - Baltuosiuose rūmuose, Kongrese, lanko mokyklas, dalyvauja princesių paradede Vašingtone, lankosi Japonijos ambasadoje ir kituose renginiuose.

Kandidatėms keliama reikalavimai: 19-24 metų amžius (kandidatė turi būti nete-

kėjusi); labai geros anglų k. žinios; dalyvavimas visoje festivalio programoje (kovo 29 d. - balandžio 4 d.); turėti tautinius rūbus; susimokėti kelionės į Vašingtoną išlaidas; susimokėti apgyvendinimo Vašingtone išlaidas.

Kandidatės, norinčios dalyvauti atrankoje, turėjo iki vasario 6 d. atsiųsti savo biografiją (anglų k.) ir motyvacinį laišką (lietuvių k.) adresu: culture@ltembassyus.org

Atkreipiamė dėmesį, kad LR ambasada Vašingtone atrinks ir Vyšnių žydėjimo festivalio organizatoriams pateiks vieną kandidatę.

Išsami informacija apie atranką ir festivalį skelbiama tinklalapyje www.statesocieties.org ir www.nationalcherryblossomfestival.org

Lietuvos Respublikos prezidentas V. Adamkus Pasaulio ekonomikos forume Davose (Šveicarija) susitiko su filantropu George Soros.

www.president.lt

PREZIDENTAS DALYVAVO PASAULIO EKONOMIKOS FORUMO SESIJOJE

Davos, Šveicarija, sausio 29 d. Davos vykstančiame Pasaulio ekonomikos forume Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo sesijoje „Dialogas su Mongolijos prezidentu“. Renginio metu šalies vadovas kalbėjosi su Mongolijos prezidentu Nambaryn Enchabajar.

Lietuvos ir Mongolijos vadovai pabrėžė, kad dvišalių santykių bendradarbiavimo potencialas galėtų būti išnaudojamas efektyviau, ypač kultūros, verslo ir prekybos srity-

se. Prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad Lietuva yra suinteresuota stiprinti ekonominius santykius su Mongolija, ypač transporto srityje. Valsybės vadovas paragino pasinaudoti Lietuvos, kaip tranzito valstybės, galimybėmis, nes kroviniai iš Mongolijos į Vakarų valstybes galėtų būti gabenami koridoriumi „Šiaurė-Pietūs“ per Klaipėdos uostą.

Prezidentas V. Adamkus Mongolijos vadovui pristatė Lietuvos ambasadorės UNESCO Inos Marčiulionytės kan-

didatūrą į šios organizacijos generalinio direktoriaus postą. Lietuvos vadovas pabrėžė, kad tai yra visų trijų Baltijos valstybių bendra kandidatūra ir prašė Mongolijos paramos rinkimuose. Pasak prezidento, kadangi Mongolija yra UNESCO vykdomosios tarybos narė, jos parama būtų ypač svarbi. Prezidentas N. Enchabajaras pabrėžė, kad tai yra labai gera iniciatyva į tokį aukštą postą iškelti bendrą regiono kandidatą.

www.president.lt

JAV-BALTIJOS ŠALIŲ FONDAS

JAV-Baltijos šalių fondas (USBF) kartu su Lietuvos Respublikos ambasada Jungtinėse Valstijose, Komunistinio aukų memorialiniu fondu bei Palikimo fondu pereinamųjų metų gruodžio mėn. 8-ąją Washington, D.C. surengė filmo „Raudonasis teroras gintaro pakrantėje“ pristatymą. Įžangoje kalbėjo Komunistinio aukų memorialinio fondo pirmininkas dr. Lee Edvards ir Lietuvos ambasadorius JAV Audrius Brūzga. Po filmo peržiūros jo autorius kun. David O'Rourke, prodiuseris kun. Kenneth Gumbert, dr. L. Edwards ir ambasadorius A. Brūzga susirinko padiskutuoti.

JAV ir Baltijos šalių fondo (USBF) metinis susirinkimas vyko 2008 m. gruodžio 13 d. Estijos ambasadoje. Šios šalies ambasadorius Vaino Reinart pakvietė visus tarybos narius į diskusiją apie Jungtinių Valstijų ir Baltijos valstybių bendradarbiavimą. Šį mėnesį USBF suruošti renginiai:

Sausio 9 d. diskusija apie Putino vyriausybės atsakymus į „Padidėjusios ksenofobijos (Xenophobia) klausimus“ (Woodrow Wilson centre Washington, D.C).

Sausio 13 d. diskusiją tema „Įstatymų tinkamumas: teisinė sistema posovietinėje sistemoje“ (Georgetown universitete Washington, D.C.).

Sausio 15 d. diskusija tema „Jaunimo judėjimas postkomunistinėse bendruomenėse: nesmurtinio pasipriešinimo modelis“ (Woodrow Wilson centre Washington, D.C).

Sausio 21 d. filmo „Dainuojanti revoliucija“ demonstravimas (Wolfville, Nova Scotia, Kanada). Rėmėjas - Toronto tarptautinio kino festivalio grupė.

Vasario mėn. numatoma USBF remiama diskusija tema „Prezidentas Obama ir Baltijos šalys“.

Naujienas apie Baltijos valstybes angliškai internete skaitykite puslapyje www.baltic-times.com.

Vertą skelbti informaciją siųskite Trevor Dane el. paštu trevor@usbaltic.org arba skambinkite tel. 202-785-5056.

JAV ir Baltijos šalių fondas Washington, D.C, yra nepolitinė, nevyriausybė organizacija. Aukos, siunčiamos USBF, yra neapmokestinamos JAV įstatymų nustatyta tvarka.

Pagal JAV-Baltijos šalių fondo inf.

PREZIDENTAS DĖKOJA JAV GYDYTOJAMS

Vilnius, vasario 3 d. Prezidentas Valdas Adamkus padėkojo Jungtinių Amerikos Valstijų gydytojams ortopedams, kurie lankydami Vilniuje atliks apie 20 sudėtingų ortopedinių operacijų ir dėl įvairių ortopedinių ligų konsultuos porą šimtų mažųjų ligonių.

"Nepaisant šiuo metu pasaulį apėmusių ekonomikos sunkumų, aukojate savo laiką, skiriate savo žinias ir patirtį Lietuvai. Ačiū Jums už tai", - sakė V. Adamkus, priėmęs JAV medikus.

Valstybės vadovo nuomone, JAV medikai ne tik padeda Lietuvos vaikams, bet ir dalijasi savo patirtimi su mūsų specialistais. Kaip ir kasmet, amerikiečiai gydytojai atgabeno nemažai vienkartinį mediciną priemonių ir vaistų Vilniaus universiteto Vaikų ligoninės pacientams.

JAV ortopedų kelionės išlaidas apmoka Lietuvos vaikų viltingos organizacijos komitetas. Čikagoje ši organizacija nuo 1993 metų ligoninės medicinos priemonėms ir remonto darbams yra skyrusi daugiau nei 4 milijonus litų. Gydytojai atvyksta į Lietuvą savo atostogų metu, o jų teikiama medicinos pagalba vaikams yra nemokama.

KALBĖTI IR SUSIKALBĖTI

Dr. Leonas Milčius

Retas kuris šiandien vykstantiems politiniams įvykiams ir pakilusiam visuomenės nepasitenkinimui, triukšmui gali likti abejingas. Galbūt iki šiol nė apie vieną naujai išrinktą Seimą, sudarytą Vyriausybę ir jos priimtus sprendimus nebuvo kalbama tiek daug ir taip kritiškai, aštriai kaip dabar.

Kalba ne vien per žiniasklaidą, ne vien žurnalistai ir ne vien susiję kaimynai ar šeimos bičiuliai. Kalbama garsiai, kalbama piktai, kalbas papildant ne tik plakatais, iškeltais kumščiais, bet ir sviestais akmenimis, išdaužtais stiklais, praskeltomis galvomis.

Tad kas gi atsitiko, dėl ko toks triukšmas kilo, kada ir kaip jis galėtų baigtis? Juk mažai, ekonominiu požiūriu silpnai visuomenei, kuri tik taip neseniai ir sunkiai iškovojo savo nepriklausomybę, tarptautinį pripažinimą, kilusios stichiskai ar piktavalių sukeltos riaušės valstybei ir žmonėms yra tokios pavojingos bei bet koku požiūriu žalingos. Argi žmonės lyg maži vaikai taip ir nesuvokia, kad pavojinga žaisti su "degtukais", kada "pagelbėti" pasiruošęs Rytų "ugniagesys", kaip ir prieš 69-erius metus, yra tas pats, yra toks pat agresyvus, tik gal dar stipresnis ir piktesnis.

PRASČIAUSIAS UŽSIĖMIMAS - IEŠKOTI KALTŲ

Natūralu, kad visados stengiamasi paaiškinti vieną ar kitą reiškinį, o jeigu dar ir kas nors blogo nutinka, tai ir kaltų paieškoti. Dažniausiai visos tikros ir tariamos negerovės labai aštriai keliamos prieš rinkimus. Tada kritiškų kalbų negailima savo oponentams ir ypač, jeigu jie buvo valdžioje. Tik aštrios kritikos laikas negali tęstis labai ilgai, mėnesiais ar metais jau po rinkimų. Užsitęsusi kritika gali duoti atvirkščią poveikį, sukelti gailesčių pralaimėjusiems, arba labai dideles abejones dėl naujosios valdžios gebėjimų, tikro ir nuoširdaus žinojimo ką reikia daryti, kaip dirbti geriau, efektyviau, daugumai žmonių naudingiau.

Nebuvo ir nėra tokios valdžios, kuria visi būtų patenkinami ir kurios nesurastum už ką pabarti, švelniau ar aštriau pakritikuoti. Kritika - geras dalykas, nes kiekvieną priverčia geriau apgalvoti savo veiksmus, darbus, jų pasekmes. Bet kritika privalo būti objektyvi, esminė, joku būdu neįklampusi į smulkmenas, arba į tuos dalykus, kurie esamu metu ne nuo mūsų priklauso.

Šiandien, manau, iš abiejų pagrindinių politinių pusių, "kairės" ir "dešinės", bei kitų politikų, kurie dabar yra valdančioje daugumoje, Vyriausybėje, ir tų, kurie buvo anksčiau valdžioje, ženkliai yra per daug kritikos už tuos dalykus, kurie ne nuo mūsų priklauso, priklauso ir priklausys. Lietuvą užgriuvusi finansinė, ekonominė krizė nėra Lietuvos po-

Kalba arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

L. Milčiaus nuotr.

litikų "nuopelnas". Lietuva nėra uždara valstybė ir jokiais priemonėmis negalime apsaugoti nuo pasaulyje, net toli nuo mūsų, vykstančių įvairiausių reiškinių. Nesvarbu, ar jie būtų susiję su fiziniu žemės plokščių judėjimu, klimato pokyčiais ar su visuomene, žmonių ir gyvūnų ligomis, valstybių politika, ekonomika, finansais ir kitais jaudinančiais, negerais dalykais. Tad tą ar kitą partiją kaltinti, kad ji atvedė Lietuvą į dabartinę ekonominę, finansinę krizę, ją sukūrė arba barti, kad už dienos kitos dar neišvedė, yra pats tuščiausias užsiėmimas.

“KOL RIEBUSIS SULIESĖS, LIESASIS PADVĖS”

Ne Lietuvos politikai sprendžia, kiek po pasaulį važinėja ešelonų nepadengtų dolerių, ir ne Lietuvos bankui net juos suskaičiuoti, o juo labiau - suvaldyti. Dabartinė pasaulinė finansų padėtis yra tokia sunki ir sudėtinga, kad vargu ar kas nors gali prognozuoti, kokia valiuta po metų kitų valstybės ir didžiosios kompanijos tarpusavyje atsiskaitys ir kas ją išleis. Gal būt tie, kurie šiandien yra supirkę didžiausias aukso atsargas, o gal tie, kas valdo ir sugėba eksploatuoti, realizuoti pagrindinius energijos šaltinius. Kai kurie prorusiškai politikaujantys ekonomistai ir finansininkai džiūgauja bei pranašau-

ja labai greitą JAV dolerio vartimą "dulkėmis", o gal ir net JAV, iki šiol buvusios galinčiausios pasaulio valstybės, saulėlydį, subyrėjimą. Džiūgaujantiems ir JAV kracho belaukiantiems pranašams labai pravartų priminti tokį nelabai gražų, bet teisingą žmonių pastebėjimą: "Kol riebusis suliesės, tai liesasis ir padvės".

Kad ir kaip bebūtų pasaulyje, kaip spręstųsi didžiųjų valstybių ir jų valiutų, ekonomikos likimas, mums tikrai daug svarbiau rūpintis savo reikalais, greitu ir kuo patoges-

sa be vilties, be išeities, be perspektyvos sulaukti šviesesnės, geresnės dienos nesakoma net ligoniui. Nesakau, kad šiandieninė Lietuvos visuomenė yra "ligonis", bet nėra politiškai ir labai gyvybinga, sveika, ramiai ir drąsiai galinti įveikti ekonomikos griūtis, perplaukti krizių jūras. Žmonės labai greitai pripranta prie geresnio gyvenimo, pamiršta praeitį, ir dėl to net nežymus gyvenimo pablogėjimas priimamas labai nerimastingai ir sunkiai. Reikia nepamiršti, kad daliai gyventojų jis ir iki šiolei buvo nesaldus, neatitiko jų puoselėtų vilčių, o dar kita dalis kaip buvo, **taip ir liko prisirišusi prie ankstesnės, sovietinės sistemos.** Be abejo, įsisiūbuojanti krizė dar labiau pagilins socialinę atskirtį, kuri ir taip buvo gili. Todėl šiuo metu kad ir kuri partija ateitų į valdžią, kokia būtų suformuota Vyriausybė, visiškai blogų naujienų žmonės neišvengs. Tik ir blogas žinias galima pasakyti vienaip, o galima ir kitaip. Galima kalbėti ir gąsdinti, galima kalbėti ir drąsinti. Va, tokių, drąsinančių kalbų, šiandien labiausiai ir trūksta.

Gerai prisimenu sunkų pokarį, kolektyvizacijos pradžią, kai jau nuo žiemos vidurio žmonėms iškildavo ne gyvenimo, bet išgyvenimo klausimas. Kuo pašerti gyvulius, pamaitinti vaikus, atiduoti didžiules užkrautas pieno, kiaušinių ir kitų produktų duokles valstybei, pasirašyti ir sumokėti pinigines paskolas, vadinamąsias obligacijas. Sunku buvo tėvams, labai sunku, o dar mūsų augo net septyni vaikai, kuriuos reikėjo apmokyti, apauti, ir septynios burnos, kurias reikėjo pavalgydinti. Tik tėvai per dienas neaišmanavo, nesirovė sau plaukų ir mūsų nevarė iš namų, bet sakydavo: va, ateis pavasaris, pasisodinsime bulvių, daržovių, vasarą grybausime, uogausime, visi dirbsime ir kaip nors išstversime. Taip ir augome, nuo paties mažiausiojo dirbome ir...šiai taip ištvėrėme. O kai ateidavo šeštadienis, mama su seserimis nuravėdavo gėlių lysves, mes iššluodavome kiemą ir viskas atrodydavo ne taip jau blogai. Svarbiausia, kad būtų tarpusavio sutarimas, būtų noras dirbti, būtų galimybės ką dirbti ir gali jaustis, jog esi nepaliktas, neužmirštas, nesi nereikalingas.

Tuo primityviu pavyzdžiu norėjau pasakyti, kad visados visiems reikia palikti viltį išgyventi, palikti vietos nors mažam džiaugsmui ir pagalvoti bei pasistengti, ką vienoje ar kitoje situacijoje galėtum dirbti, uždirbti ir nors minimaliai pragyventi. Štai ko šiandieninėje situacijoje Seimo politikams ir Vyriausybės nariams

labiausiai trūksta: kalbų ir pastangų apie darbą, gamybą, gražios ir tvarkingos aplinkos sukūrimą, rūpinimąsi kiekvienu žmogumi. Įtikėję ir per daug sureikšminę laisvąją rinką, patikės jos galiomis viską reguliuoti ir sureguliuoti ekonomikoje, mes pamiršome, kad ji kartais taip susireguliuoja, jog virsta tikra mėsma, kurioje traiškomi ir žmonių gyvenimai, nes nėra ekonomikos be gyvų, be dirbančių žmonių.

NEPAMIRŠTI VALGANČIŲJŲ, BET SAUGOTI DIRBANČIUOSIUS

Nėra valstybės be mokesčių, be valstybės biudžeto iš kurio galima skirti lėšų ne tik pensijoms, gydymui, švietimui, kultūrai, krašto gynybai, infrastruktūrai, bet ir visų valstybinių institucijų išlaikymui. Iš kitos pusės, visais laikais ir visur žmonės nenorėjo, nenori ir nenorės mokėti mokesčių. Ypač didėjančių, jeigu jie viršija žmonių galimybes ir sveiko proto ribas. Bandyti gaivinti ir palaikyti ekonomiką didesniais mokesčiais yra tas pats, jeigu sausros metu lieptume iš šulinio daugiau semti vandens, pamiršdami, kad taip tik greičiau išvysime šulinio dugną. Tad dažniau ir daugiau semiant, reikia labai akylai stebėti, kiek ir kaip greitai šulinys vėl pasipildo. Mokesčių šaltiniai įvairūs, bet ne "dugne".

Kuo valstybėje bus sukurtas didesnis Bendras vidaus produktas, vadinamasis BVP, t. y. pagaminta daugiau prekių, daugiau jų parduota, suteikta daugiau paslaugų, tuo ir BVP bus didesnis. O tai galima pasiekti, jeigu kuo daugiau ir našiau žmonės dirbs. Jeigu daugiau ir našiau dirbs bei daugiau uždirbs, tada ir mokesčių daugiau bus galima surinkti, o tuo pačiu turėti didesnę ir dosnesnę valstybės biudžetą. Taigi, mokesčių didinimas, tai tik laikinas ir dažnai valstybės bendrai ekonomikai kenkiantis sprendimas, vedantis tik prie greitesnio valstybės biudžeto "dugno" pasiekimo.

Dirbančiųjų, darbo vietų išsaugojimas kiekvienai Vyriausybei yra vienas svarbiausių uždavinių. Ir ne vien ekonomikos, mokesčių surinkimo, bet ir socialiniu požiūriu. Pastarais yra net svarbesnis, nes nė viena užsienio kariuomenė negali taip pakeisti valstybės raišdos, kaip jos pačios darbo ir pragyvenimo šaltinio netekę, viskuo nusivylę ir ant visų supykę piliečiai. Todėl manau, kad labai blogą pavyzdį parodė pati Vyriausybė paskelbusi naują "Saulėlydį" (atrodo, iš kur čia gali būti saulėlydis, jeigu saulė ir gerai patekėjusi dar nebuvo). Visados nupurto šiur- (Nukelta į 7 psl.)

(Atkelta iš 6 psl.)

KALBĖTI IR...

pas, kai išgirstu paniekinančiai tariamus žodžius "klerkas", "biurokratas". Iš kur tie žmonės, ar tai ne mūsų pačių artimieji, dažniausiai labai gabūs, kvalifikuoti ir sąžiningi darbuotojai, be kurių jokia valstybė, jokia visuomenė neišsiverčia. O dabar ant jų pirmųjų užkabintos "atpirkimo avinėlių" etiketės. Tai gal ne jie negerai ir ne tą darbą dirba, bet jų vadovai, ministrai, departamentų ir tarnybų viršininkai nesugeba atrinkti, kurie darbai tuo ar kitu metu valstybei yra svarbiausi, kaip juos geriausiai organizuoti. Išmesti į gatvę galima greitai, bet kas bus toliau? Gale sodo ir nukritusius obuolius gaila papilti, o čia žaidžiama su žmonėmis. Jeigu yra sunkmetis, tai gal galima sudaryti sąlygas dirbti ne visą darbo dieną, ne visą savaitę, bet nepalikti žmonių darbo biržų pastumdėliais, potencialiais riaušininkais, kurie labai greitai gali visiškai nusivilti ne tik savo valstybe, bet ir gyvenimu.

Daugeliu atveju reikia tik pasidžiaugti, jeigu krizės metu žmogus sugeba sukurti, išlaikyti verslą, svetur kažką pigiau nupirkti, čia atvežti ir parduoti arba pagaminti, suteikti paslaugą kitiems, o tuo pačiu ir save, savo šeimą išlaikyti. Ar visa tai nėra reikalinga? Ar būtina eiti lengviausiu keliu ir sukurti tik tokią aplinką, tokius reikalavimus, kad ir šie žmonės turėtų atsidurti bedarbių gretose? Jeigu ką šiandien reikia inventurizuoti, tai tik darbo vietas ir kiekvieną jų laikyti valstybine vertybe. Bet kurios darbo vietos išsaugojimui turi būt skiriama daug daugiau dėmesio, negu atskiram medžiui miške. Medį nukirsi - baudą tikrai gausi, darbo vietos neišsaugosi - tai tik tavo reikalas. Bet taip neturėtų būti.

ČIUPO LAZDA PROFSAJUNGOS, BET NE UŽ TO GALO

Šiaip per pastaruosius metus apie profsąjungas, jų veiklą mažai teko girdėti, lyg jų ir nebuvo. Tačiau štai, ateina koks neramesnis laikotarpis ir profsąjungos, gal ne tiek profsąjungos, kaip jų vadai, tampa tikromis televizijų kanalų "žvaigždėmis", kurios po kelių surengtų piketų ar kelių blokadų nuo mitinginės "bačkos" labai sėkmingi nužengia į Seimą, ar kitą aukštesnį postą ir ten vėliau užgęsta. Kiekvienoje valstybėje stiprios, masinės, įtakingos profsąjungos tiesiog būtinos. Ir ne vien "karui" su darbdaviais, bet gal priešingai: padėti darbdaviui sutelkti gerų, kvalifikuotų darbuotojų kolektyvą, kuriais galima pasitikėti, o darbuotojams

- pasijusti, kad jie nėra palikti tik darbdavio gerai valiai, kad yra su kuo pasitarti, kaip geriau pasinaudoti įstatymų suteiktomis teisėmis, kad gali jaustis saugesni.

Būdamas Seimo nariu labai norėjau, kad šalia Valstybinio socialinio draudimo fondo įsikurtų atskirų šakų profsąjungų pensijų fondai, kaip švietimo, medicinos darbuotojų, ūkininkų ir kt. Tačiau tada buvusių Laisvosios rinkos instituto vadų buvau suniektintas, nes jų nuomone, galėjo kurtis tik privatūs, visiškai laisvi nuo bet kokios kontrolės ir veikiantys laisvosios rinkos principais fondai. Tokiais siūlymais nesusidomėjo ir profsąjungos, matyt, galvojo: o kam tas papildomas vargas?

Nežinau kodėl, bet šiuo

Žymiausioji šokėjų pora Jūratė ir Česlovas Norvaišos.

L. Milčiaus nuotr.

metu visi pamiršo rengti vie-nų ar kitų specialybių, šakų darbuotojų didesnes konferencijas, suvažiavimus, kuriuose būtų ne tik aptariamos iškilusios problemos, pasikvietus Vyriausybės atstovus, Seimo narius, jiems išsakomi visi priekaištai, įteikiami parengti dalykiniai dokumentai, įstatymų ar nutarimų projektai, rezoliucijos ir pan. Profesiniai suvažiavimai - tai ir savotiškos tos ar kitos profesijos, darbuotojų šventės, jų pagerbimas.

Mitingai gali būti tik paskutinė, krašutinė politinė masinė priemonė, kai reikalaujama radikalių pokyčių. Tik kas duos garantiją, kad surengtas mitingas duos daugiau pozityvių vaisių, negu negatyvių? **Kur garantija, kad paskubomis ambicingų profsąjungos vadų surengtas mitingas neperaugs į riaušes ir neatneš daugiau žalos visai valstybei,** jos prestižui ir saugumui negu prisidės prie dalykinio klausimo išsprendimo. Žinoma, surengti mitingą daug paprasčiau, emociingiau ir pigiau. Nupaišai keletą pikantiškų plakatų, skambių ir rėksmingų šūkių, suorganizuoja vieną kitą dešimtį pusiau etatinių šauklių ir pirmyn. Mitingai, piketai būtinai bus filmuojami, transliuojami, aprašomi laikraščiuose ir dar ilgai

ilgai minimi. Tokia jau ta mūsų demokratija, leidžia čiupti jautį už ragų, nors kartais galima ir protingai susitarti, kad ariama vaga būtų tiesesnė, gilesnė ir vertingesnė.

KAS PARAGINS DIRBTI, TVARKYTIS?

Šiandien televizijos, radijo laidose apie daug ką kalbama, diskutuojama. Pilna įvairiausių siužetų apie vagystes, nusikaltimus, avarijas, šeimyninius barnius. Politikai ir politika virto pačia pigiausia žaliava pramogoms, pašmaikštavimui. Seimo nario nosies patrynimasis pirštu bus tikrai pastebėtas ir aptartas, bus aptarta, kaip ir kas kuo rengiasi, ką valgo, ką laiko savo namuose, viešbutyje, šaldytuve, puode ir pan. Ne tik eterio laiką, bet ir

kad ir dideliame mieste, kai metai po metų žmonės vaikšto senamiesčio šaligatviais, kuriuose nepakeista nė viena sulūžusi ar išklypusi plytelė, o namų fasadai jau ne dažų, bet paties šluotražio prašosi. Tai tikrai prastas mūsų tvarkos ir grožio supratimo požymis. Neveltui sakoma, kad žmogus kuria aplinką, o aplinka formuoja žmogų. Tad koks žmogus bus suformuotas murzinoje aplinkoje ir kas paragins žmogų kurti kitokią, gražesnę aplinką? Darbu, bet ne griovimu kurti savo valstybę?

KALBĖTIS, TARTIS, IŠGIRSTI

Gera geros rinkiminės programos. Tik mūsų laikas ir pasaulis toks greitai besikeičiantis, kad, žiūrėk, kas prieš metus atrodė gerai, perspektyvu, šiandien virsta niekais, o valstybėms ir jų vadovams iškyla visai naujai iššūkiai. Sugebėti vykstančius pokyčius suprasti, prognozuoti ir į juos laiku bei tinkamai reaguoti, pagaliau kartu su visa visuomene prisitaisyti ir yra tikros, lanksčios politikos privalumas, politinės partijos brandumo, vertingumo požymis. Tik kad ir koks būtų politinis vadas, jo partinių bičiulių aplinka, visados privalo išlikti poreikis kiekvieną naują sprendimą plačiai aptarti su visuomene, ją paruošti taip, kad tas sprendimas atrodytų ne valdančiosios partijos primestas, bet tikrai kilęs iš pačios visuomenės poreikių, būtinumo.

Ir didžiausia politinė partija stokoja visų sričių kvalifikuotų specialistų, ekspertų. Ir tai natūralu, juk ji tik organizatorė, idėjų kūrėja, kelio ieškotoja. Būtų nedovanotina, jeigu į valdžią atėjusi nauja politinė partija, nauja Seimo dauguma nesiremtų ir nepasinaudotų visos tautos, visos valstybės intelektualiniu, moksliniu potencialu, anksčiau sukauptu patyrimu. Negalima viską ir visus, kas buvo anksčiau nubraukti ir pradėti kažkokį naują puslapį, kuriame gali rasti ir naujos, bet gal dar didesnės klaidos. Kad jų išvengtų, protingai naujai politinei jėgai, naujai valdžiai tiesiog būtina kiekvienam sprendimui, naujesniam įstatymo projektui kurti ekspertų grupes, talkon kviestis nevyriausybines organizacijas, anksčiau toje ar kitoje srityje dirbusius asmenis ir su visais kalbėtis, su visais tartis ir visų nuomonę išgirsti. Ir tik tada prisiimti atsakomybę, daryti vieną ar kitą sprendimą.

Būtina baigti su nuvalkiotų etikečių, tokių kaip iš vienos pusės "komuniaga", "kagėbistas", "runkelis", o iš kitos pusės "landsbergistas", "konservas" ir panašių kabini-

mais, gaivališkais minios ant bet ko ir už bet ką šūkavimais "vagys, vagys!", reikia baigti kasdienį visų politikų patį vulgariausią parodijavimą, visos valstybės ir visų darbų, žmonių niekinimą. Kaip mus gali gerbti kiti, jeigu mes patys save taip nužeminome, suniekinome ir apsidrabstėme pačiais juodžiausiais purvais? Atėjo laikas, kai "pozicija" ir "opozicija" prieš tautą, valstybę vienodai privalo prisiimti atsakomybę, pamiršti barnius, priešpriešą ir sutartinai dirbti "vardan tos Lietuvos", kad krizinį laikotarpį visi įveiktume kuo greičiau ir kuo lengviau. Žmonės, minia nieieško kaltesnių ir teisesnių, o dūžtantys stiklai ne tik fiziškai, bet ir morališkai žeidžia visus vienodai.

Rinkimai duoda teisę organizuoti, telkti, spręsti, bet ne klysti. Klystantys asmenys, politikai, vyriausybės šalinamos, kartais labai skaudžiai, nes visuomenė nelabai pripažįsta ir netoleruoja ilgų ir nevaisingų sprendimų paieškų, parodyto silpnumo, galimo to ar kito asmens iš valdančiųjų rato savanaudiškumo. Pasitaikius tokioms klaidoms, nereikia tikėtis visuomenės tolerancijos, atleidimo ar abejingumo.

PABAIGAI

Nelengva šiandieninė situacija Lietuvoje. Gal ji nėra tokia pavojinga kaip 1990-1991-aisiais ar ekonominiu ir finansiniu požiūriu sunki kaip 1992-aisiais, bet per pasaulį besiritinančios krizės bangos, be abejo jau užgriuvo ir ant mūsų. Tad iš kitos pusės turėtume suprasti ir tikrai nelengvą dabartinės Vyriausybės padėtį. Gal net jausti pagarbą tiems žmonėms, kurie šios atsakomybės ėmėsi. Ir ne tik pagarbą, bet ir paramą. Kam jau sunku padėti konkrečiu darbu, tai nors padrašinimu, geru žodžiu, geru patarimu. Gerai visiems vėjams ir žaibams stipri piramidės viršūnė, mūsų pačių išrinkta valdžia, bet dar svarbiau, kad liktų stiprūs, baimės srovių nepaplauti pamatiniai akmenys, t. y. visi mes.

Sunku prognozuoti, kaip ilgai užsitęs pasaulį apėmusi krizė, kiek ilgai jos sukeltos bangos riedės per Lietuvą. Bet visados reikia turėti drąsos bei vilties visas krizes iškęsti, negandas ir sunkumus išgyventi, išsilaikyti save ir išlaikyti valstybę. Tik galvoje kirba ir kita mintis: o gal mes per daug jau čia išsigandome, ypač viršuje? Po blogesnių metų ateina geresni, tik reikia dirbti, reikia gyventi ir reikia nepamiršti pasidžiaugti pačiu gyvenimu. Kaip parašyta mūsų Raudondvario interneto svetainėje viename komentare: "Krizės krizėm, pakrizensim ir vėl viskas bus gerai!"

VYTAUTAS MAČERNIS - JAUNIAUSIAS KLASIKAS

Vytautas Mačernis

Tik neseniai mus pasiekė Lietuvoje išleista knyga "Vytautas Mačernis, praeinančiam pasaulyje praeisui". Iš serijos Lietuvių literatūros lobynas. Spausdino Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla Vilniuje. Visuomeninėje redaktorių taryboje buvo Viktorija Daujotytė, Algis Kalėda, Česlovas Karbauskis, Petras Palilionis ir Valentinas Sventickas.

Vytautas Mačernis gimė 1920 m. birželio 6-tą Šarnelės kaime, Žemaičių Kalvarijos valsčiuje. Jo tėvas buvo stambus ūkininkas, manoma, kad bajoras. Jis vaikystę praleido daugiausia savo senolės globoje, kurią aprašo savo "Vizijoje". Jį pažinusių pasakojimu, jo tėvai, abu skirtingų charakterių, jam visą laiką buvo tolimi. Jo gyvenimo mįslė, kad motina jo nemylėjo, tad jam senolė ir buvo svarbiausias kūdikystės ir vaikystės žmogus.

V. Mačernis pradžioje

mokėsi Sedos mokykloje. Iš ten persikėlė į Telšių Vyskupo Motiejaus Valančiaus gimnaziją ir ją baigė 1939 m. Kauno Vytauto Didžiojo universitete studijavo anglų kalbą ir literatūrą. Su fakultetu 1941 m. persikėlė į Vilniaus universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą, kuriame studijavo filosofiją pas prof. V. Sezemaną. Čia priklausė Šatrijos meno draugijai. Vilniuje profesorių buvo pastebėtas kaip talentingas filosofas ir poetas. Geriausiai Vytauto poeziją vertino Vincas Mykolaitis-Putinas. Eilėraščius kurti jis pradėjo penktoje klasėje būdamas, septintoje jau skelbė savo poeziją spaudoje - "Ateityje", "Ateities spinduliuose" ir dalyvavo vietuose moksleivių literatų vakaruose. 1939 m. jis dalyvavo rinktinės moksleivių poezijos almanache "Pirmieji žingsniai" ir po to V. Mačernis jau universitete pasirodė pirmosios "Vizijų" ciklo eilėmis, nauju ir negirdėtu poetiniu žodžiu. V. Mačernio poezija pamažu ėmė rasti atgarsio visuomenėje ir nebetilpti universiteto sienose. 1943 metų rudėnį Vilniaus Filharmonijos salėje įvyko literatūros vakaras, kuriame savo kūrinius skaitė Putinas, Inčiūra, Vaičiūnas, Bradūnas, Matuzevičius. Jame V. Mačernis su savo kūryba pasirodė laimėtoju.

1943 metais vokiečių okupacinei valdžiai Vilniaus universitetą uždarius, V. Mačernis grįžo į tėviškę ir čia gyveno iki 1944 metų rudens. Sovietų ar-

Ketvirtoji vizija

Šiandien prisiminiau aš vieną nuotykį iš mano bundančios vaikystės metų,
Tą tylu vasaros sekmadienį, keliavusį pro mus,
Kai ašen ir senolė dviese
Palikę buvom saugot ir dabot namus.

Didžiajam kambary, prie stalo, pievų, ežerų, pelkynų gėlėmis apkrauto,
Iš dideliu maldaknygių senolė meldėsi, atsidusėdama slapčia,
O aš, linguojamoj kėdėj sėdėdamas,
Ilgai stebėjau saulės langą grindyse.

Laukuos girdėjau vasaros vidudienio kvėpavimą,
Mačiau, kaip jis atėjo pas mane pro praviras duris,
Ir, lyg sapne matytos karalaitės pirštais,
Lengvai kvėpavo man į veidą, kaktą, lūpas ir akis.

...Tiktai staiga į mano langą krinta paukščio išskėstų sparnų šešėlis,
Keistai aptemdęs mano džiaugsmą ir svajas...
Aš suvirpėjau, pasikėliau ir nubėgau prie senolės,
Ištiesdamas į ją maldaujančias rankas.

Patyrus mano nuotykį, senolė sakė nebeverkt,
Paskui paguodė, nuramino, pažadėjo gint mane
Nuo paukščio to, kur skrisdamas iš tolimos šalies, pakirto spindulių pluoštus,

Sudarančius man šviesų saulės langą grindyse.
Ji sakė man, kad galim mes svajot, tikėt ir džiaugtis.
Yra pasaulį tik jaunystė, saulė ir namai,
Ir tolimų kraštų nelaimių ir mirties nešėjai paukščiai tie erdvę paklydę

Čia žemėj lankosi retai.

Praėjo daugel metų, ir senolė mirė.
Neliko kambary gėlių, neliko nė maldaknygių senų,
Ir širdyje skausmas anų dienų tikėjimo
Neliko nė ženklų.

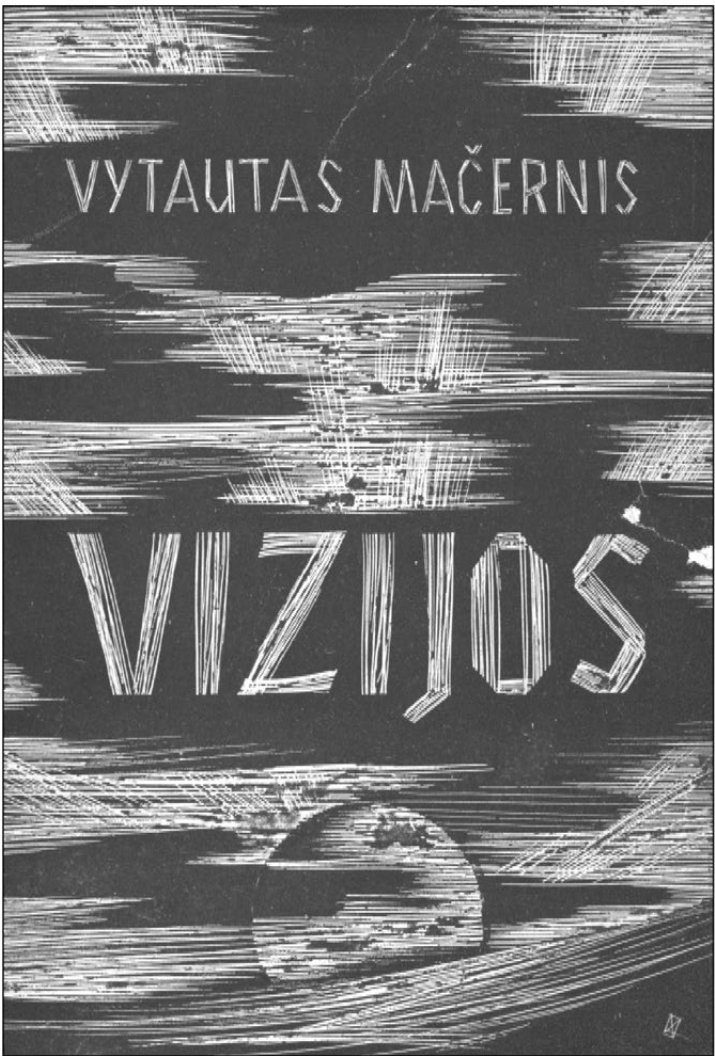
Nors kartais manyje suspindi saulės langas
Ir, tartum medis laisvėje, kasdien aukštyn, platyn...
Iš tolimų, nežinomų kraštų atklysta tas erdvių klajūnas paukštis
Ir meta dideliu sparnu šešėlį mano džiaugsmo vidurin.

Ir kai nėra kur veido nevilty nugręžt, aš skausmo išplėstom
akim matau,
Kaip tolsta nuo manęs vidudienis, kaip traukias jis tolyn į
vakaro šalis ...

Ir silpsta jo kadais linksmai skambėję žingsniai,
Ir šnabžda kaitroje pavytę žolės:
Jis niekad, niekad šičia nebegrįš.

Aš skausmo pravirom akim matau, kaip bunda vakaras, slypėjęs
miško pakraščiu šešėliuos,
Matau, kaip traukia jis per lygumas plačias
Ir motinos mirties šaltom kaulėtom rankom
Aplėbia mano darbo ir kančios dienas.

Kaunas, 1940.

Pirmosios Vytauto Mačernio knygos, išleistos 1947 m. Romoje, viršelis. Dail. V. Aleksandravičius.

mijai artėjant prie Žemaičių Kalvarijos, Vytautas Mačernis su Donatu Banioniu apsisprendė trauktis į Vakarus. Buvo pasiėmęs rankraščius, didžiausią savo turtą. Žemaičių Kalvarijoje jį kliudė artilerijos sviedinio, skriejusio ta kryptimi, skeveldra. Vytautas sukniubo vežime sužalotas. Sužeistas arklys pats pasuko į pažįstamų Jurkų kiemą. Kitą dieną buvo skubiai palaidotas Žvyrinėlyje, kalnelyje, kurį, kaip pasa-

kojo kaimynai, savo kapui buvo pasirinkęs poeto tėvas. Dailis jo rankraščių pražuvo, sėters užkasti klojime, kai rusų kareiviai ten įsirengė lauko virtuvę. Išliko kiek autografų, bičiulių nuorašų.

Vytauto Mačernio poezija subrendo didžiųjų istorinių kataklizmų laiku, kai Lietuva neteko Klaipėdos ir nepriklausomybės, bet ryžosi vyksti į Vilniaus universitetą klausyti paskaitų "Egzistencializ-

mo filosofija". V. Mačernio straipsnis "Žemaitiškas charakteris mene" sudaro jo vieną pasaulėžvalgos atramą, susieinančią su prigimto itin savito kraštovaizdžio poetika ir su egzistencijos filosofija. Bet kuriomis aplinkybėmis reikia neišleisti iš akių žmogaus prasmės gyvenimo kelyje. V. Mačernio poezijoje nėra istorinių, socialinių laiko atgarsių - okupacijų ir karo.

(Nukelta į 9 psl.)

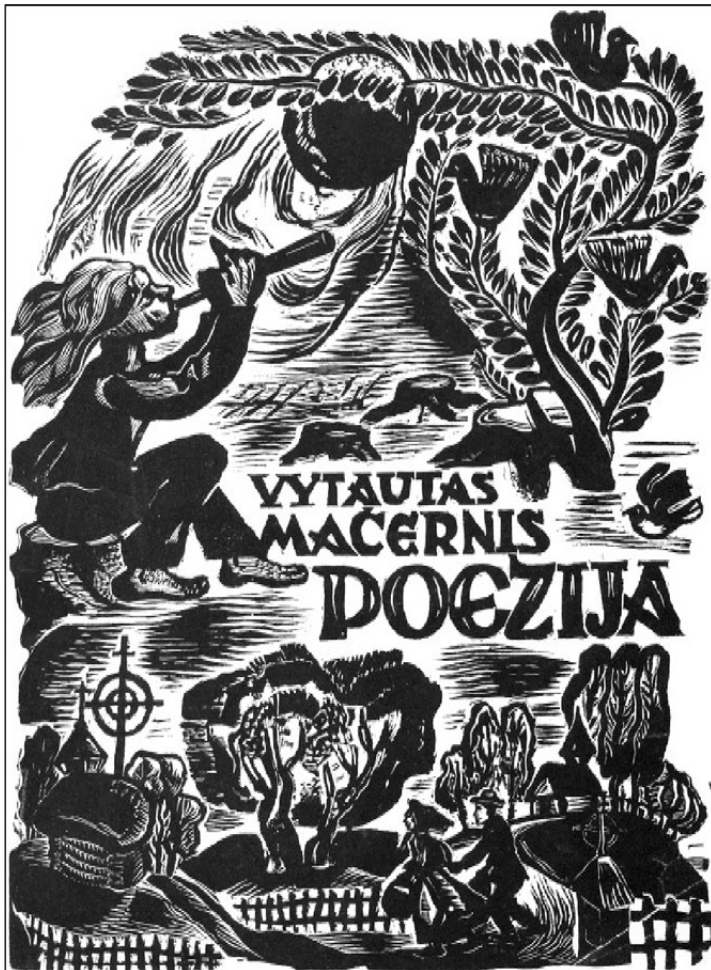
(Atkelta iš 8 psl.)

VYTAUTAS MAČERNIS...

Vytautas Mačernis - ciklų poetas. Pabaigtas vienintelis ciklas - "Vizijos", peržiūrėtas, taisytas, mašinėle perrašytas 1944 metų pavasarį, su ranka įrašyta dedikacija Pauliui Jurkui. "Metų" ciklą sudaro metų laikų sonetai. "Vizijos" yra namų, prigimtos vietos filosofijos kūrinys, susidedantis iš "Ižangos", septynių skirtingo išplėtojimo tekstų ir "Pabaigos". Svarbi vieta V. Mačerniui priklauso lietuvių soneto istorijoje. Stiprioji dalis - ką numatė ir pats poetas - "Rudens sonetai". Jose išryškėja svarbi poeto pastanga - matyti, rašyti Europos kultūros kontekste, jaučiant, kad Lietuva yra perimta, persmelkta tų pačių dvasinių aspiracijų - nuo antikos iki krikščionybės, nuo jos iki XX amžiaus vidurio.

Rašant šią apžvalgą, pasinaudota Viktorijos Daujotytės knygoje spausdintu įvadu - "Jauniausias klasikas". "Lietuvių literatūroje buvo ir anksti ją apleidė nemažas būrys talentingų, jaunų iš gyvenimo išėjusių rašytojų. Bet tik Vytautas Mačernis, teišgyvenęs dvidešimt trejus metus, yra lietuvių literatūros klasikas, viena iš centrinių figūrų XX amžiaus vidurio literatūros istorijoje. Vardas, įeinantis į lietuvių literatūros lobyną. Nepriklausomos Lietuvos, jos gimnazijų humanitarinės dvasios idėjų augintinis."

Užsienio lietuviai pirmą kartą Vytauto Mačernio "Vizijas" atspausdino Vytauto Sauliaus Romoje rūpesčiu su dedikacija "Brolių krauju žydinčiai žemei". Iliustravo cinke dail. V. Aleksandravičius. Išleido Centrinis lietuvių komitetas Italijoje. Tiražas - 1000 egz. Iš jų 200 numeruotų gelsvame popieriuje. Vytautas Saulius tada, 1947 m. vasario mėn. 7 d., rašė: "Mes jaučiamės laimingi galėdami Amžinajame Mieste mums prieinamomis raidėmis išrašyti šį

Antrosios poeto knygos, išleistos 1961 m. Čikagoje, viršelis. Dail. Paulius Augius.

šviesų vardą. Mums tai ypač noris paryškinti, nes juk "Dieviškosios komedijos" tercinos jam skambėjo gimtąja Dantės kalba, o šio krašto menas nuo giliausių antikos laikų iki renesanso žydėjimo pabaigos imamai buvo pažintas ir išgyventas iki smulkmenų. Šioji išskirtinė padėtis mums gausiai atlygina, nors ir susilaukume priekaištų už šio darbo netobulumą. Nesijaučiame pakenkę Poeto vardui ir tuo atveju, jei būtų paruoštas ir išsamus jo raštų rinkinys".

Antras leidinys - Vytauto Mačernio "Poezija" - buvo išleista "Į laisvę" fondo lietuviškai kultūrai ugdyti dr. Albino Šmulksčio lėšomis 1961 m. Čikagoje. Leidinį redagavo Kazys Bradūnas, iliustravo Paulius Augius. Įvadą parašė Nyka-Niliūnas.

1951 m. buvo išleista naujosios lietuvių poezijos anto-

logija "Žemė". Ją išleido "Lietuvių dienos" Los Angeles. Redagavo Kazys Bradūnas, išsamų įvadą parašė Juozas Girnius. Jis rašo, jog visos V. Mačernio septynios kūrėjo vizijos, ypač septyntoji, yra prisiminimų susilieėjimas į vieną himną Žemei ir ją saugančioms artojų gentims. Visos atskiros vizijos išryškėja kaip atskiri momentai vienos galingos gimtųjų namų palikimo simfonijos. Tik šioje visumos perspektyvoje nušvinta kiekvienos atskiros vizijos prasmė.

Vytautas Mačernis, jauniausias klasikas, staiga išliko, sužibėjo ir staiga likimo buvo lemta iškelti Amžinybėn. Gaila, nes tokio didžio talento poetas turbūt būtų sukūręs daug vertingų kūrinių. Mirė pačiame savo poetinės kūrybos iškilime, vos dvidešimt ketverių tesulaukęs.

Vyt. Radžius

GRIŪVANČIOS ŠV. ONOS BAŽNYČIOS GELBĖJIMUI - MILIJONAS LITŲ

Vilnius, vasario 3 d. Gotikinės Šv. Onos bažnyčios Vilniuje remontui valstybė šiais metais skyrė beveik 763 tūkst. litų, dar 230 tūkst. Lt prisideda Vilniaus arkivyskupijos kurija.

Šiuos skaičius pateikė Kultūros paveldo departamento (KPD) direktorė Diana Varnaitė Seimo nario dr. Manto Adomėno iniciatyva pirmadienį surengtoje apskritojo stalo diskusijoje. Sukviesti įvairių institucijų atstovus paskatino žiniasklaidoje pasirodę pranešimai apie Šv. Onos bažnyčios varganą būklę - griūvančius bokštus, byrančias čerpes, fasado plytas.

Pasak D. Varnaitės, pagal

Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymą KPD vykdo kelias programas, tarp jų ir paveldotvarkos programą. Katalikų Bažnyčiai priklausančių valstybės saugomų paveldo objektų konservavimui ir restauravimui papildomai lėšų skiriama pagal atskiras bendradarbiavimo su Šventuoju Sostu bei Jono Pauliaus II piligrimų kelio programas.

Šiais metais visai Lietuvos paveldosaugai teks apie 23 mln. Lt, tarp jų Šventojo Sosto objektams visoje Lietuvoje tvarkyti numatyta tik 10 mln. Lt, iš jų 2 mln. Lt skirti Trakų parapinei bažnyčiai rekonstruoti. Dar 2 mln. Lt bažnytiniam paveldui tvarkyti prideda Pilgrimų kelio programa.

"Ir statiniai, ir interjerai, ir puošyba, ir freskos, ir altoriai - turime sutilpti į skiriamas lėšas", - sako D. Varnaitė.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkas Jonas Glemža pažymi, kad Šv. Onos bažnyčia yra vienas iš 80 objektų, reikalaujančių neatidėliotinos pagalbos.

Vilniaus arkivyskupijos kurijos atstovas Rimantas Dalgėda sako, kad grėsminga ir kitų sostinės bažnyčių būklė. Pagrindinė bažnyčių paveldo tvarkymo problema yra pernelyg menkas finansavimas. "Vien Šv. Teresės bažnyčios fasadui sutvarkyti reikia daugiau kaip milijono, taigi teko apsiriboti stogo sutvarkymu", - sako Kurijos atstovas.

KONKURSAS "KAIP AŠ GARSINČIAU LIETUVOS VARDĄ"

2009 m. minime Lietuvos vardo tūkstantmetį, todėl visus metus Lietuvoje ir pasaulyje įvairiausiais būdais bus pažymima ši išskili data. Prisidėdamas prie šios sukakties LR Generalinis konsulas Čikagoje skelbia konkursą "Kaip aš garsinčiau Lietuvos vardą" ir kviečia jame dalyvauti **visus moksleivius**, gyvenančius generalinio konsulato Čikagoje konsulinėje apygardoje - Aidaho, Ajovos, Alabamos, Arizonos, Arkanzaso, Šiaurės Dakotos, Pietų Dakotos, Ilinojaus, Indianos, Jutos, Kanzaso, Kentukio, Kolorado, Luizianos, Mičigano, Minesotos, Misisipės, Misurio, Montanos, Nebraskos, Nevados, Niu Meksikos, Ohajo, Oklahomos, Teksaso, Tenesio, Vajomingo ir Viskonsino valstijose.

DALYVIAI

Konkurse gali dalyvauti visi mokyklinio amžiaus jaunuoliai (6 - 18 m.). Atkreipiame dėmesį, jog šeštadieninės lituanistinės mokyklos lankymas ar narystė lietuviškose organizacijose nėra būtina sąlyga. Mažiesiems konkurso dalyviams gali padėti vyresni šeimos nariai, mokytojai.

Projektą galima kurti individualiai arba grupėje.

UŽDUOTIS

Konkursui reikia sukurti projektą "Kaip aš garsinčiau Lietuvos vardą" ir jo lietuvišką arba anglišką aprašymą atsiųsti į LR Generalinį konsulatą Čikagoje. Projektas, šiuo atveju, yra apgalvotas planas, kaip garsinti Lietuvos vardą savo mieste, mokykloje, valstijoje ar plačiau. Jis gali apimti pačias įvairiausias sritis - kultūrinę, verslo, mokslo, technologijų, sporto, turizmo, žiniasklaidos ir t.t.

Projektą reikėtų pavadinti, jo aprašyme nurodyti vykdymui reikalingas priemonės, vietą(-as)/erdvę, kur jis turėtų būti įgyvendinamas, aprašyti idėją, vykdymo eigą, nurodyti tikėtiną rezultatą arba kokia žmonių grupė išgirstų apie Lietuvą projektą įgyvendinus. Taip pat galima pridėti vaizdinės medžiagos, brėžinių, schemų, filmukų, maketų ir kitų priedų, padedančių geriau pristatyti projektą.

Siųsdami projekto aprašymą nepamirškite nurodyti savo vardo ir pavardės, amžiaus, adreso ir telefono, projekto pavadinimo, projekto aprašo lapų skaičiaus ir, jei yra, kitų priedų

skaičiaus. Jei projektą pristato moksleivių grupė, nurodykite visų kitų grupės narių vardus, pavardes ir amžių.

KONKURSO DATOS

Projekto aprašymą į LR Generalinį konsulatą Čikagoje **atsiųsti iki 2009 m. balandžio 27 d.** adresu: 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611.

El. paštas: admin@ltconschi.org. Fax: 312-397-0385

Konkurso **nugalėtojai skelbiami 2009 m. gegužės 8 d.**, tuomet bus skelbiama ir prizų įteikimo data.

VERTINIMO KOMISIJA

LR generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė, įmonės "Food Depot International" prezidentė Angelė Kavak, dienraščio "Draugas" vyriausioji redaktorė Dalia Cidzikaitė, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas Ramūnas Astrauskas, "Inurhaus, Inc." vadovas bei Lietuviškojo Rotary klubo Čikagoje prezidentas Saulius Janušonis ir kiti apdovanojimus įsteigusių įmonių bei organizacijų atstovai.

APDOVANOJIMAI

Projektai bus apdovanojami šiose nominacijose:

Originaliausias projektas bus apdovanotas Draudimų brokerių kompanijos "Inurhaus, Inc." įsteigtu prizų - rankų darbo meno kūrinio ir dovanų kortele;

Realiausiai įgyvendinamas projektas bus apdovanotas Food Depot International įmonės įsteigtu prizų - lietuviškų maisto produktų krepšeliu ir \$200 vertės dovanų kortele;

Šauniausią vaikišką projektą, sukurtą ne vyresnio nei 10 m. amžiaus mokinio, muzikos grotuvu "Apple iPod nano" (8 GB) apdovanos LR Generalinis konsulas;

Už šauniausią visai šeimai skirtą projektą bus dovanojamas fotoaparatas. Prizą įsteigė Goodwill Insurance, Mortgage ir Real Estate;

Tautiškiausio projekto autoriui bus įteiktas Lietuvių fondo įsteigtas apdovanojimas - keialapis į jaunimo stovyklą "Dainava";

Versliausias projektas bus apdovanotas Lietuviškojo Rotary klubo Čikagoje įsteigtu prizų - rankų darbo meno kūrinio ir dovanų kortele.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LIETUVIŠKI ŠVENTINIAI RENGINIAI ČIKAGOJE

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje maloniai kviečia į žinomo verslininko ir fotografo Mariaus Jovaišos fotografijų parodą "Neregėta Lietuva". Lietuvos vardo tūkstantmečiui bei nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimui skirta paroda vyks "River East Art Center" galerijoje (435 East Illinois Street, Chicago, IL 60611) nuo kovo 11 d., 6 val. vakaro, iki kovo 14 d. 6 val. vakaro. Įėjimas nemokamas.

Pasinaudodami proga primename, jog kovo 8 d., sekmadienį, 3 val. popiet "Harris Theater" (205 E. Randolph Drive, Chicago, IL 60601) vyks šventinis Lietuvos tūkstantmečiui bei nepriklausomybės atkūrimo dieni skirtas koncertas "Gratulations Lithuaniae". Jame pasirodys Čikagos lietuvių meno ansamblis "Dainava" bei pianistų Zu-

bovų ductas iš Lietuvos.

Čikagos kultūros centre (78 E Washington St., Chicago, IL 60602) vis dar galima pasigėrėti dviejų žinomų Lietuvos grafių, E. Vertelkaitės bei B. Zokaitytės, darbais. Nemokama paroda veiks iki kovo 29 d.

O visus mokyklinio amžiaus jaunuolius kviečiame dalyvauti proginiam konkurse "Kaip aš garsinčiau Lietuvos vardą", kuriam reikia sukurti projektą bei jo aprašymą atsiųsti į generalinį konsulatą Čikagoje iki balandžio 27 d. Šeši laimėtojai bus apdovanojami šauniais, vertingais prizais.

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galima rasti generalinio konsulato Čikagoje internetinėje svetainėje, adresu www.konsulatas.org, naujienų skiltyje.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Lietuvos vaikų globos būrelis "Saulutė" sausio 24 d. Lietuvių centre Lemonte, IL, pakvietė Čikagos ir jos apylinkių gyventojus į labdaros koncertą, kuriame koncertavo Vilniaus styginių kvartetas ir pianistas Dainius Vaičekonis. PLC Lietuvių dailės muziejaus salė buvo pilnutėlė, vėlavusieji į koncertą net neberado vietos atsistoti. Nedėžnai pas Čikagos lietuvius at-

vyksta tokio aukšto lygio muzikantai. Kas klausė koncerto, liko sužavėti ne tik puikiai parinkta muzika, bet ir profesionalių muzikantų darbu.

Sausio 25 dieną vyko labdaros organizacijos "Vaiko vartai į mokslą" dešimtmečio derliaus pietūs. Juose dalyvavo daug žmonių, kurie negali būti abejingi vaikų skausmui ir prisidėti prie Lietuvos vaikų gerovės.

algirdas@applequest.org
Algirdas 216 531-1873

MIELI CLEVELANDO APYLINKĖS LIETUVIAI,

Kviečiame Jus visus dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventėje, kuri įvyks sekmadienį, vasario 21 ir 22 d., šia tvarka:

ŠEŠTADIENĮ, vasario 21 d., 6:30 v.v.

Minėjimas/koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje

Pagrindinis kalbėtojas - Audrius Brūzga, Lietuvos ambasadorius JAV

Meninė programa - Jurgis Janušaitis, dainininkas iš Kauno Muzikinio teatro

Do programos - šokiai, pabendraujimas, vaišės

SEKMADIENĮ, vasario 22 d.

9:45 v.r. Vėliavų pakėlimas prie paminklo Dievo Motinos šventovės aikštėje

10:00 v.r. Šv. Mišios Dievo Motinos šventovėje

Giedos EXULTATE choras

10:30 v.r. Šv. Mišios šv. Jurgio šventovėje

Organizacijos prašomos šventovėse dalyvauti su vėliavomis

Koncerto bilietus (suaugusiems \$10, jaunimui iki 18 metų amžiaus - nemokamai) galima įsigyti sekmadieniais Dievo Motinos parapijos svetainėje arba skambinant tel. (216) 235-5212, el. paštu - lb.cleveland@yahoo.com

ČIKAGOS LIETUVIAI RAŠĖ KETVIRTAJĄ DIKTANTĄ

Lietuvių studentų asociacijos sukviesti konkurso dalyviai.

Sausio 24-osios naktį, 3:00 val., LR Generalinis konsulas Čikagoje surengė ketvirtąjo Nacionalinio diktanto rašymą Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Ši lietuvių kalbos puoselėjimo akcija kasmet darosi vis populiarsnė. Į pirmąjį užsienyje surengtą diktanto rašymą 2007 m. susirinko 8 žmonės, 2008 m. diktantą rašė dvigubai daugiau lietuvių kalbos entuziastų - 16, o šiemet viso pasaulio lietuvių šventėje dalyvavo net 27 Čikagos lietuviai.

Kaip ir praėjusiais metais, Čikagos priemiestyje įsikūrusi lietuvių įmonė "Goodwill

Insurance, Mortgage ir Real Estate" įsteigė apdovanojimą geriausiai Nacionalinį diktantą 2009 m. Čikagoje parašiusiam lietuviui. Jam verslininkai dovanos prabangų plunksnakotį.

Džiugu, kad šiemet diktanto rašymu susidomėjo ir gražus būrys išeivijos jaunimo. Lietuvių studentų asociacija Ilinojaus universitete Čikagoje į Pasaulio lietuvių centrą sukviestė savo narius, draugus, bičiulius ir kartu rašė guntosios kalbos diktantą. Geriausiai diktantą Čikagoje parašiusiam moksleiviui arba studentui organizacija įsteigė apdovanojimą - suvenyrinius marškinėlius.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Šv. Jurgio Parapija

6527 Superior Avenue

(216) 431-5794

\$10,000 ATVIRKŠČIA LOTERIJA

(Reverse raffle)

pelnas skiriamas paremti šv. Jurgio parapiją

šeštadienį, vasario 28d., 2009m.
Lietuvių namų viršutinėje salėje

vakaro pradžia 6:30v.v. vakarienė 7:30v.v.
atvirkščia loterija 8:30v.v.

po loterijos šokiai—gros orkestras

su vakarienės bilietu įskaičiuojamas nemokamas baras

loterijos bilietas atskirai \$100
loterijos bilietas ir vakarienė \$125
loterijos bilietas ir dvi vakarienės \$150

bus parduota tik 200 loterijos bilietų

Rezervuokite stalus (po 10 žmonių) ir įsigykite bilietus
šv. Jurgio klebonijoje 216-431-5794 arba Lietuvių Klube

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 21 d., šeštadienį, 6:30 v.v. - Nepriklausomybės šventės minėjimas / koncertas Dievo Motinos parapijos viršutinėje salėje.

Vasario 22 d., sekmadienį 9:45 v. r. Vėliavų pakėlimas Dievo Motinos šventovės aikštėje. Minėjimą rengia JAV LB Clevelando skyriaus valdyba.

VASARIO 28 d., šeštadienį 6:30 v.v. Šv. Jurgio parapija ruošia "Reverse Raffle", kuris įvyks Lietuvių namuose, įėjimas tik su bilietais. Dėl informacijos skambinkite į kleboniją (216) 431-5794.

ST. PETERSBURG, FL

PILIEČIŲ PRIĖMIMAS KONSULINIAIS KLAUSIMAIS

Lietuvos konsulė Renata Radvilaitė atvyksta į St. Petersburgą š.m. vasario mėn. 26 ir 27 dienomis. Jeigu yra asmenų, kurie norėtų atnaujinti savo pasus arba pakalbėti su konsule kitais reikalais, pasikambinkite arba pasiųskite E-mail Algimantui Karnavičiui. Jeigu kas nors norėtų daugiau informacijos iš New York'o konsulato, turi kreiptis į <http://www.ltconsny.org/>

Norinčius dalyvauti priėmime prašau registruotis pas Lietuvos Garbės Konsulą vakarinei Floridai **Algimantą Karnavičių**, tel. (727) 895-4811 arba LTConsulFL@baysprintonline.com nurodant savo vardą, pavardę, kokios konsulinės paslaugos pageidaujama, kurią dieną ir kuriuo laiku Jums patogiau atvykti. Priėmimas bus St. Peterburgo Lietuvių klubo patalpose, 4880-46th Ave. North, St. Petersburg, Florida.

KULTŪRINGAS RENGINYS

Sausio mėn. 7 d. Lietuvių klubo kultūros būrelis klubo salėje surengė poeto Jono Aisčio minėjimą. Būrelio pirmininkė Angelė Kamienė, suminėjusi kitus Kultūros būrelio renginius ir jų datas, pakvietė prof. Bronių Vaškelį prie mikrofono, sakydama, kad profesorius yra skaitęs mūsų visuomenei daug įdomių paskaitų, o ši kartą galėsime pasiklausyti apie gyvenimą ir kūrybą poeto Jono Aisčio.

Aistis gimė 1904 metais Kampiškių dvare, Aukštosios Panemunės valsčiuje. 1907 m. su tėvais išsikėlė į Rumšiškes. Jo mama tikėjo, kad Jonukas bus kunigas. 1919 m. jis įstojo į Aušros gimnaziją Kaune. Kadangi tėvai nebuvo turtinigi, tai jis išgyvendavo duodamas pamokas kitiems mokiniams. Gimnazijoje jis buvo

vien trejetukų mokinys. Baigęs gimnaziją, studijavo lituanistiką Vytauto Didžiojo universitete. 1936-1940 m. Grenoblio universitete, Prancūzijoje, gilino literatūros studijas, jas baigdamas daktaro laipsniu. 1944-1946 metais dirbo Nicos archyvuose ir Paryžiaus Nacionalinėje bibliotekoje. 1946 m. atvyko į Ameriką. Iki 1952 metų mokytojavo, dėstydamas prancūzų ir ispanų kalbas, o vėliau, Elenos Kačinskienės dėka, gavo darbą Kongreso bibliotekoje Washingtone. Mirė 1973 m.

Prof. B. Vaškelis paminėjo, kad Aistis anksčiau pasirašinėdavo Jonas Kossu-Aleksandravičius arba Jonas Kuosa-Aleksandriškis, o nuo 1952 metų su trumpino savo pavardę į Joną Aistį.

Kalbėdamas apie jo poeziją ir išleistas Lietuvoje ir Amerikoje poezijos knygas, profesorius suminėjo, kad už "Užgesę Chimeros Akys" poezijos knygą 1937 m. jis gavo Lietuvos valstybinę literatūros premiją. Aistis davė tiek daug mūsų literatūrai, kad jam lygaus nėra. Jis tapo populiariausiu Lietuvos lyriku. Profesorius suminėjo ir apibūdino visas Aisčio išleistas knygas. Savo paskaitą užbaigė Nykos Niliūno žodžiais: "Aistis gimė ir augo kaip Anderseno pasakos bjaurusis ančiukas, o poezijos ežere išplaukė kaip elegantiška gulbė".

Baigus prof. B. Vaškeliui savo paskaitą, Kultūros būrelio nariai paskaitė Aisčio eilėraščius: "Augo sode" - Danutė Mažeikienė, "Miškas ir lietuvis" ir "Pastoralė" - Angelė Karnienė, "Peizažas" ir "Kryžkelė" - Alvieta Kerbelienė, "Šilainė" ir "Vienas kraujo lašas" - Stasė Vaškelienė, "Lopšinė" ir "Serenada" - Jadvyga Giedraitienė, "Paprasas Gyvenimas" ir "Draugystė" - Roma Mastienė ir "Man tave" - Albinas Karnius.

IŠLYDĖJOM A.A. RŪTĄ ANELAUSKIENĘ

Gruodžio antros dienos rytą trys, o gal net keturios losangeliečių kartos - lietuviai ir kitataučiai, nuliūdę ir susikaupe, susirinko į gėlėse paskendusią šv. Kazimiero šventovę Amžinybėn išlydėti a.a.Rūtą Anelauskiene - Mockutę. Kun. Tomas Karanauskas pravedė laidotuvių apeigas - pasakė jautrų pamokslą, atlaikė gedulingas Mišias.

Vargonai verkė po muziko Viktoro Ralio pirštais, giedojo solistai Antanas Polikaitis, Vita Polikaitytė-Vilkienė, Laimutis Dovydaitis ir parapijos choras.

Ilgiausia vilkstine mašinų lydėjo Velionė į Forest Lawn kapines, kur po paskutinio palaiminimo ir sugiedojus "Marija, Marija" ir Lietuvos Himną, Rūta Anelauskiene amžinam poilsui prisiglaudė prie sūnelio Andriuko. Gilus tikėjimas amžinuoju gyvenimu amžiams sujungė Motiną su mylimuoju sūneliu. Liūdėti liko vyras Rimas, sūnūs Marius ir Danius - abu verti tėvų džiaugsmo ir pasididžiavimo, sesuo Vilija Karalienė, brolis Gintaras ir kiti artimieji. Iš Čikagos, drauge ten gyvenančiu sūnum Marium, į laidotuves atskrido ir jo sužadėtinė Indrė Žukauskaitė.

Po gedulingų pietų parapijos salėje, daugybė kalbėtojų su giliu nuoširdumu prisiminė Rūtos įnašą į jų asmeninį arba organizacinį gyvenimą. Kalbėjo apie jos kilnų būdą ir gerą širdį, apie jos gilų ir niekuomet nesvyruojantį tikėjimą. Dauguma atsisveikintojų parbrėžė ir kartojo, kaip ištikimai Velionė buvo pasišventusi savo šeimai, kaip gražiai išauklėjo ir užaugino savo sūnus.

Tautinių namų valdybos pirmininkas Aloyzas Pečiulis, kuris pravedė atsisveikinimą eiga, kalbėjo pats paskutinis.

"...Išdalintose laidotuvių kortelėse skaitėm, kad Dievas Jai atlygins už Jos pasiaukojimą šeimai. Dievas Rūtai atlygins už daug daugiau - už tai, kad Ji nuoširdžiu darbu prisidėjo prie organizacijų, klubų ir būrelių. Norėjosi verksti, kai laidotuvių procesija važiavo pro Los Angeles lietuvių Tautinius namus, nes tokie buvo lyg dar vienas Rūtos vaikas, kuri jį augino, globojo ir labai rūpinosi jo likimu. Čia ir turėjau didelę garbę ir malonumą Rūtą artimai pažinti. Dešimtį metų kartu dirbome Tautinių namų valdyboje. Rūta ėjo valdybos sekretorės pareigas, kurias atliko su ypatingu kruopštumu ir pasiaukojimu. Čia teko pažinti ją, kaip tikrą Lietuvos patriotę, žmogų aukštos moralės ir tvirtų principų. Prisimenu, kai ruošdavome meti-

niams narių susirinkimams, jina ne tik rūpinosi, kad visi reikalingi dokumentai būtų paruošti, bet kad ir Tautinių namų salė būtų tinkamai išdekoruota lietuviškoje dvasioje. Kartą, kai Rūta jau rimtai sirgo, paklausiau, argi taip daug reikia puošti, pakaks kiek yra. Jinai man atsakė, kad kitaip negali, kad čia jos pareiga. Kai Tautiniai namai buvo įvelti į teismo bylą ir pusantų metų reikėjo kovoti dėl jų išlikimo, Rūta ypatingai pergyveno ir pašventė šimtus valandų viską ruošdama ir rūpindamasi, kad Tautiniai namai išliktų stiprūs, geroj finansinėj padėty, kad išsipildytų steigėjų svajonės ir ilgai tarnautų dabartinei ir būsimom lietuvių kartom..."

Tautinių namų valdybos pirmininkas savo žodį užbaigė pažadu, kad likusieji valdybos nariai toliau tęs Rūtos darbą, nors užpildyti Jos vietą nebus lengva.

Ir tai yra šventa teisybė.

Rūta Sakienė

DIRVAI AUKOJO

E.Jarasūnas, Santa Monica, CA ..	100
C.Satka, Kirtland, OH	100
A.Sutkus, Beverly Shores, IN	100
J.Raibys, Ventura, CA	45
S.Dimas, Middle Vill., NY	30
J.Ardys, Fairview, PA	25
A.Pautienis, Richmond Hts., OH ..	25
B.Račkauskas, Chicago, IL	25
B.Flynn, Madeira, OH	20
S.Petravičius, Rancho Palos Verdes, CA	20
E.Sluder, Centennial, CO	20
K.Svetoraitis, Jamaica, NY	20
K.Biliūnas, Willowick, OH	15
S.Ignatavičius, Cleveland, OH	15
D.Jurgutis, W.Bloomfield, MI	15
F.Misiūnas, Stuart, FL	15
R.Gedeit, Chatham, IL	10
I.Juodišius, Cleveland, OH	10
J.Kavaliūnaitė, Barberton, OH	10
A.Gudaitis, Ormond Beh., FL	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškipti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____

Valstybė _____

Zip _____

Tel. numeris _____

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linus Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
+ Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Val

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

**LIETUVOJE IŠLEISTA LIETUVOS HIMNO PARTITŪRA
KOMP. V. JAKUBĖNO DRAUGIJOS VILNIUJE LEIDINYS**

Edvardas Šulaitis

Praėjusiais metais Lietuvos laisvės žadintojas dr. Vincas Kudirka minėjo dvigubą su-kaktį. Šis vyras, kaip žinoma, yra "Tautiškos giesmės" (ji vėliau tapo Lietuvos himnu, kuris yra giedamas valstybinių švenčių proga) autorius.

Šių metų pradžioje Vilniuje veikianti kompozitoriaus Vlado Jakubėno draugija išleido leidinį, pavadintą "Lietuvos himnas - partitūra, orkestruota čikagiečio kompozitoriaus Vlado Jakubėno 1965 metais Čikagos lietuvių operos užsaky-mu". Smagu, kad 1981 m. Čikagoje įsteigtos komp. Vl. Jakubėno draugijos (pirm. Edvardas Šulaitis) gražiai tęsia jos skyrius Lietuvoje (vado-vauja Irena Skomskienė).

Šiame didelio formato 12 puslapių turinčiame sąsiu-vinyje šeši puslapiai skirti gaidoms, o likusieji išsamiam leidinio sudarytojos Irenos Skomskienės rašiniui "Tautiška giesmė "Lietuva, Tėvyne mūsų" nacionalinės kultūros ir valstybės likime".

Čia autorė bando atsekti šio kūrinio gimimą ir jo praeitį. Yra rašoma, kad istorijos lūžyje sukurta V. Kudirkos "Tautiška giesmė", pirmą kar-tą publikuota Mažosios Lie-tuvos periodikoje ("Varpas", 1898 m., 6 nr.) su priedu: "Gaidas ir žodžius sudėstė V.K.", užgimė ir pasklido tuo pačiu laiku, kai Vilniuje caro įsakymu buvo atidengti du pa-minklai Lietuvos naikinto-jams ir niokotojams - Murav-jovui korikui ir Jekaterinai II "už vakarinių žemių prijungi-mą prie Rusijos".

Yra pateikiama įdomių de-

talių, kaip "Tautiška giesmė" išliko iki Nepriklausomybės pradžios, kai buvo paskelbta Lietuvos himnu.

Teigiama, kad V.Kudirkos "Tautiška giesmė", pervardin-ta Lietuvos himnu, buvo visą laiką gyva ir Amerikos lietu-vių širdyse.

Irena Skomskienė rašo: "Amerikoje visų lietuviškų renginių, siekiančių lietuvių ir amerikiečių susiartinimo, me-tu taip pat nebuvo apsieinama be Lietuvos himno. Kad him-no orkestruotųjų buvo ne vie-na ir jos visos buvo grojamos iki 1965 m., liudija Vladas Ja-kubėnas: "Čikagos lietuvių opera man užsakė naują Lie-tuvos himno orkestruotę, ku-ri turėjo būti pakankamai įspūdinga, bet tauri, be pigių fanfarinių efektų, kaip tai bū-davo ligšiolinėse čia esamo-se orkestruotėse. Atrodo, kad minima prasme tai bus ir pa-vykę. Lietuvos himno partitū-ros originalas priklauso Čika-gos lietuvių operai ir, reikia manyti, bus paskolinti iškil-mingomis progomis mūsų or-ganizacijų rengiamiems kon-certams ir minėjimams" (*Ai-dai*, 1965, 7 nr.). (Lietuvių Ope-ra, ruošdama žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimą 1965 m. birželio 13 d. su G. Verdi "Requiem" kūriniu, užsakė komp. Vladui Jakubėnui suorkestruoti Lietuvos himną, kuris ir buvo atliktas grojant Čikagos sim-foniniam orkestrui. *Red.*)

Be to, Vladas Jakubėnas, kai dar gyveno Kaune ir buvo Filharmonijos valdybos na-rys, labai stengėsi įsteigti Vin-co Kudirkos vardo simfoninį orkestrą: "Turėti savąjį, nuo operos nepriklausomą simfo-ninį orkestrą - sena mūsų mu-zikų svajonė" (*Lietuvos aidas*, 1934 09 21). Taip ir įvyko, 1934 m. rugsėjo 23 d. Kauno visuomenė sulaukė naujai įsi-steigusio dr. Vinco Kudirkos simfoninio orkestro premje-ros "Metropolitan" salėje. Or-ganizatoriai - dirigentai A. Makačinas, J. Karosas, L. Hofmekleris ir K. Kaveckas. Vladas Jakubėnas negalėjo at-sidžiaugti: "V. Kudirkos or-kestras tapo vieta, kur atsi-spindi įvairūs kultūriniai įvy-kiai, sukaktuvės, tautinės šventės ir t.t. Šį sekmadienį

orkestras paminėjo V. Kudir-kos mirties sukaktuves. Kon-servatorijos vicedirektorius V. Žadeika nušvietė lietuvių mu-zikos pradus ir V. Kudirkos rolę joje" (*Lietuvos aidas*, 1934 12 04). Materialinės pa-ramos stoka, žinoma, sužlug-dė orkestro gyvavimą, bet, kaip rašė V. Jakubėnas, "nors šis simfoninės muzikos kolek-tyvas užgeso, surengęs vos 19 koncertų, bet, reikia pripažinti, kad ir per trumpą laiką jis išvarė žymią simfoninės mu-zikos propagandos vagą" (*Vairas*, 1935, 6 nr.).

Taigi to meto visuomenei "Tautiška giesmė" buvo bran-gi vertybė, o jos autorius bu-vo asmenybė - idealas, idėji-nis visuomenės lyderis. Toks liko iki šių dienų".

Paskutinės šio rašinio ei-lutės teigia: "Ši "Tautiškos giesmės" orkestruotė iki šiol rankraščio pavidalu buvo tik Čikagos lietuvių operos ko-lektyvo nuosavybė - dabar jau leidinio pavidalu bus žinoma ir Lietuvoje kaip vertingas mūsų simbolinis muzikos kū-rybos literatūros paveldas.

Šis retas leidinys išleistas dr. Juozo Kazicko šeimos fon-do lėšomis. Leidinio fotogra-fas pažymėtas Algis Užskvičius, dailininkas - Arvydas Nekrošius, spausdino "Petro ofsetas". Išleistas gražiai, rep-rezentaciniai. Yra minima, kad leidinys skiriamas Vinco Kudirkos paminklo Vilniuje atidengimo proga.

**ARTĖJA KOMP.
VL. JAKUBĖNO SUKAKTIS**

Reikia pažymėti, jog šie-met (gegužės 15 d.) sukanka 95 metai nuo komp. Vlado Ja-kubėno gimimo. Kažin ar Či-kagoje būtų galimybė ta pro-ga surengti komp. Vl. Jakubė-no paminėjimą?. Lietuvoje, be abejo, ši sukaktis nebus praleista negirdomis. Beje, reikia pridėti, jog komp. Vl. Jakubėnas buvo nuolatinis *Draugo* ir kitos mūsų spaudos nuolatinis muzikos kritikas. Dar ir dabar Čikagoje ir apy-linkėse gyvena nemažas būrys buvusių muz. Jakubėno forte-pijono klasės mokinių, ku-riems turėtų rūpėti jų žymio-jo mokytojo pagerbimas.

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!

794 East 185th St. • 216-531-6720